

LETÖ XXIV. — Številka 23

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka in Tržič — Izdaja CP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GLAS

KRANJ, sreda, 24. 3. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tedenik, Od 1. januarja 1958 kot poltednik, Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko, Od 1. januarja 1964 kot poltednik, In sicer ob sredah in sobotah

Stanovanja

V zadnjem času povsod razpravljamo o stanovanju in stanovanjski politiki nasloih in nakazimo možne rešitve. Medtem ko je zasebna gradnja v neverjetnem razcvetu, je število zgrajenih in vseljenih družbenih načinov stanovanj vedno manjše.

Vzroki za nezadostno gradnjo so nam dobro znani. Verjetno pa bi ob boljšem pregledu in resničnem dojemaju posledic takse stanovanjske politike hitreje ukrepali. Če dvestiso ob strani dejstvo, da je stanovanje za našega delavca nujna potreba in da vedno bolj postaja njegova nedosegljiva dobra, bi morali neprimerno bolj pretehati posledice, ki nastajajo in ki nas že dovolj resno opozarjajo in svetijo. Dolgoročna investicija, ki smo jo v obliki stipendiranja vlagali v najboljše strokovnjake, bo vedno bolj in v vedno več primerih ostajala brez враčila. Veliko strokovnjakov ne bomo mogli obdržati doma, kajti ob mnogo ugodnejših življenjskih razmerah, ob dodelitvi primernega stanovanja, se bodo zaposlovali v tujini. In če razpletamo še naprej: marsikje bomo morali v celoti menjati kadrovsko politiko, kar bo vplivalo na produktivnost dela, kajti malo verjetno je, da bi izpraznjena delovna mesta zasedel povsem ustrezni strokovni kader.

D. Sedej

Jasno pa nam je tudi, da bo problem pomanjkanja stanovanj sprožil še vrsto verjetnih posledic.

V pripisu, ob robu stanovanjske problematike bi lahko omenili tudi najbolj drastične primere, ki nastajajo in postajajo ponokod, recimo na Jesenicah, že vsakdanji pojav. Do nasilnih vseljencev v nezasedeni, prosta stanovanja, so občinski organi v večini primerov brez moči. Nasilno vselitev občinski organ sicer prijavi, a se zaradi pritožbe vsejnjega in njegovega opozarjanja na nemogoče socialne razmere, v katerih živi, postopek zavleče in traja tudi po več let.

Če ob tem pomislimo, da nameravajo na Jesenicah odpreti 400 novih delovnih mest in da se jesenška podjetja že zdaj iz različnih vzrokov branijo in ne rešujejo prošenj za dodelitev stanovanj, potem moramo spoznati, da lahko problem rešimo le s širšim družbenim dogovorom, ob sodelovanju vseh, ki so kakorkoli povezani s stanovanjsko problematiko. Podjetja se bodo najbrž še vnaprej branila sprejeti na svoja nelikvidna pleča še stanovanjski problem, gradbeni podjetja pa se bodo raje odločala za gradnjo donosnejših objektov. V tem začaranem spletu raznih vzrokov in občutnih ter že vidnih posledic pa lahko le potrepežljivo čakamo in se sprašujemo: do kdaj?

D. Sedej

LTH - AIRWELL

Konec preteklega leta so predstavniki LTH iz Škofje Loke in svetovno znana francoska firma za zračno ohlaševalne naprave AIRWELL podpisali pogodbo o poslovno tehničnem sodelovanju.

Loške tovarne hladilnikov so si tako pridobile dostop do znanstveno tehničnih dosegov razvojnega oddelka AIRWELL. Prvi proizvodi te

kooperacije se bodo verjetno pojavili na našem trgu že do konca leta. LTH bo dobavljala AIRWELL sestavne dele in izdelke v vrednosti 500.000 dolarjev. S to pogodbo so si loške tovarne hladilnikov tudi zagotovile pravico do izvoza zračno ohlaševalnih naprav na vsa tržišča sveta, razen Francije in francosko govorčeve Afrike. — lb

Na zboru samoupravljalcev na Jesenicah so se zbrali mladi z vse Gorenjske. — Foto: F.M.

Popis prebivalstva od 1. do 10. aprila

Kot je znano bo pri nas od 1. do 10. aprila popis prebivalstva skupaj s popisom stanovanj. V Sloveniji se popis razlikuje od popisa v drugih republikah v tem, da se pripravlja tudi register stalnega prebivalstva. Centralni register sicer ni nekaj novega pri nas, saj ga imamo že od leta 1953, leta 1961 je bil revidiran, letos pa ga bodo modernizirali. Trojno raziskavo z enim popisom pa zahteva predvsem štedenja. Najpri tem omenimo, da bo letošnji popis prebivalstva v Jugoslaviji veljal okoli 19 starih milijard dinarjev, v Sloveniji pa okoli milijardo in pol.

V Sloveniji vodi popis Republiški zavod za statistiko, v občinah pa ga bodo izvajale občinske popisne komisije. Te določajo tudi popisovalce, inštruktorje in kontrolorje. V Sloveniji bo v prvih dneh aprila popisovalo okoli 8000 popisovalcev.

Popis bo zajel v Sloveniji 520.000 gospodinjstev in okoli 500.000 stanovanj ter okoli milijon 800.000 prebivalcev. S popisom ne bo zajeto le diplomatsko osebje tujih konzularnih in vojaških predstavnosti. Podatki popisa so uradna tajnost in so namenjeni le statistični obdelavi. Pravilno podlago popisa tvorita dva zakona: zakon o popisu prebivalstva in stanovanj v letu 1970 (Ur. list SFRJ št. 32) in zakon o uvedbi centralnega registra stalnega prebivalstva v SR Sloveniji (Ur. list SRS, št. 46).

Zakon o popisu predpisuje, da Zvezni zavod za statistiko objavi v 30 dneh po končanem popisovanju prve rezultate. Do konca leta 1973 pa mora objaviti končne rezultate. Podatke je treba torej hitro obdelati. Obdelava podatkov pri prejnjem popisu je trajala 5 let, za letošnji popis pa je zaradi modernejše tehnike obdelave določen krajši čas.

10. stran:

Cigani nekoč in danes

7.stran:

Rešitev kmetijstva
ni samo
v subvencijah

mešanica kav
EK STRA

X. SPOMLADANSKI SEJEM OD 10. DO 19. APRILA

Kam za 1. maj?

svetuje vam Creina turistična poslovalnica

Obiščite

RIM

od 21. do 24. aprila!

Ugodna cena!

JESENICE

V petek, 19. marca, so na skupni seji obeh zborov jeseniške občinske skupščine razpravljali o končnem predlogu smernic razvoja gospodarstva občine Jesenice, o končnem predlogu programa komunalnih del, o proračunu občine Jesenice, o osnutku odloka o načinu upravljanja občinskega sklada skupnih rezerv in o soglasju za izplačilo povečanih osebnih dohodkov v gostinskom podjetju Železar.

Na predloge občinske skupščine med razpravo ni bilo bistvenih pripombe. Odborniki so se v razpravi in z glasovanjem odločili za gradnjo kanalizacije na Selu in ne v Zirovni. Sklenili so tudi, da sme gostinsko podjetje Železar povečati osebne dohodke nad 11 odstotkov. Povečane zneske pa smejo izplačevati le v skladu z določenimi delovnimi uspehi, z upoštevanjem sanacijskega programa in ekonomske zmogljivosti organizacije.

D. S.

KRANJ

Pri občinski konferenci socialistične zveze se bo danes pooldne sestala žirija za podeljevanje Priznanj OF. Na današnji seji bodo razpravljali o predlogu letošnjih odlikovanec.

Občinski sindikalni svet je včeraj dopoldne pripravil pogovor s predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v turistično prometnem podjetju Creina. Razpravljali so o gospodarjenju v podjetju.

Občinski odbor ZZB NOV bo jutri imel razgovor s predstavniki komisij za interniranca pri ZZB NOV drugih gorenjskih občinskih odborov. Pogovorili se bodo o udeležbi Gorenjev na republiški prospekti v Brezovici in o letošnjem zbornu interniranca Gorenjske.

A. Z.

RADOVLJICA

Danes popoldne se bodo v Radovljici sestali sekretarji organizacij zveze komunistov iz krajevnih skupnosti in delovnih organizacij radovljiske občine. Na sestanku se bodo pogovorili o programu bližnjih obravnav o ustavnih amandmajih. Razpravljali pa bodo tudi o stabilizacijskih ukrepih in evidentiranju kandidatov za člane republiške konference ZK.

V petek popoldne se bo sestalo predsedstvo občinskega sindikalnega sveta. Na dnevnu rednico so priprave na javno razpravo o ustavnih spremembah in na praznovanje 1. maja v občini. Govorili bodo tudi o pripravi samoupravnih sporazumov in družbenem usmerjanju delitve dohodka.

A. Z.

TRŽIČ

V petek je bila seja izvršnega odbora občinske konference SZDL, zadnja pred volilno konferenco. Na seji so obravnavali priprave za sejo konference in poročilo o delu v razdobju med obema volilnima konferencama.

V Lešah je bila v soboto kandidacijska konferenca, ki je evidentirala prve možne kandidate za nadomestne volitve odbornika občinske skupščine Tržič. Konferenca bo predlagala zboru volivke kandidaturi Cveta Bohinca in Franca Paplarja.

Po končani kandidacijski konferenci so zbrani vaščani razpravljali o delu krajevne skupnosti. Sklenili so, da svet krajevne skupnosti čimprej pripravi načrt dela za letošnje leto in predloži v potrditev zboru krajevne skupnosti. Izvolili pa so tudi novega predsednika — Jakoba Megliča.

V petek sklicuje občinski komite ZKS Tržič sejo konference. Glavna problematika na seji bodo organizacijski problemi, ki se pojavljajo v organizaciji zveze komunistov v občini Tržič. Material je pripravila komisija za organizacijo in razvoj ZK pri občinskem komiteetu. Na seji pa bodo člani konference poslušali tudi poročilo revizijske komisije o poslovanju občinskega komiteja v letu 1970 in razpravljali o zaključnem računu za preteklo leto ter finančnem načrtu za leto 1971.

—ok

S seje konference ZK v Verigi

Večja odgovornost

Po sprejemu šestih novih članov je bila v soboto pooldne v tovarni Veriga v Lesah redna konferenca organizacije zveze komunistov. Ko so ocenjevali delo med dvema konferencama, so poudarili, da je v prihodnji treba še bolj razviti sodelovanje z mladinsko organizacijo v podjetju in z mladimi pomladiti organizacijo. Uvodoma in v razpravi pa so opozorili, da se bodo morali v prihodnje vsi, še posebno pa komunisti, zavzemati za večjo odgovornost na vseh področjih. Le tako bodo resnično izpolnili prihodnji program, v katerem je predvideno, da se bo obseg proizvodnje do 1975. leta vsako leto povečeval za 5 odstotkov, vrednost pa za 10,4 odstotka. Na konferenci so kritično ocenili uresničevanje lani sprejetega statuta podjetja in uresničevanje sklepov samoupravnih organov. Opozorili so, da bo v vseh službah treba povečati osebno odgovornost. Menili so tudi, da je v podjetju premajhno sodelovanje med strokovnimi službami in posameznimi obrati.

Slišati je bilo celo mnogo, da nekateri strokovnjaki v podjetju ljubosumno čuvajo dognanja in ideje, po drugi strani pa proizvodnja šepa. »Če je to res, potem takšne pojave najostreje obsojamo. Strokovnjaki morajo biti bolj povezani s proizvodnim procesom in načinom vseh 69 komunistov v podjetju je, da takšne pomanjkljivosti odpravljamo.«

V razpravi o nadaljnjih nalogah komunistov in organi-

zacija v podjetju pa so poudarili, da se bodo še posebej zavzeli za ureditev sistema nagrajevanja, za načrtno kadrovsko politiko, za uresničevanje statuta in drugih samoupravnih sklepov in dogovorov, za stabilizacijski program ter za večjo aktivnost in predvsem odgovornost komunistov pri uresničevanju analog. Na konferenci so izvolili tudi novo vodstvo organizacije.

A. Z.

Posvetovanje o ustavnih spremembah

Izvršni odbor republiške konference socialistične zveze in upravni odbor republiškega kluba poslancev bosta v petek pooldne (ob 10. uri) pripravila v konferenčni dvorani delavskega doma v Kranju posvetovanje o pomenu in vsebini sprememb v zvezni ustavi. Na posvetovanju bo pred bližnjo javno razpravo pojasnjeval glavne značilnosti

sprememb in odgovarjal na vprašanja član skupne komisije vseh zborov zvezne skupščine za ustavna vprašanja tovarši Roman Albreht. Na posvetovanje so povabiljeni poslanci in drugi družbenopolitični delavec, ki bodo na javnih razpravah pojasnjevalli spremembe in odgovarjali na vprašanja.

A. Z.

Gorenjska mladina je zborovala

»Trdni kot gore okoli nas«

V soboto, 20. marca, so se zbrali na Jesenicah mladi samoupravljavci Gorenjske in razpravljali o dolgoročnem razvoju Slovenije in gorenjske regije ter o razvoju gospodarskih panog, ki so značilne za posamezne občine v regiji.

Zbora mladih samoupravljavcev so se poleg predstavnikov občinskih konferenc ZMS udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij gorenjskih občin in predstavniki zvezne studentov iz Celovca.

Ob skrbno pripravljenih in zanimivih referatih predstavnikov posameznih občinskih konferenc, ob plodni in živahni razpravi in ob odlični organizaciji zbora je bilo vzdušje v sejni dvorani občinske skupščine na Jesenicah nadvse prijetno. Mladi, razgreti in zavzeti za reševanje splošnih družbenih problemov in težav svoje organizacije, so povsem objektivno ocenjevali in nakazovali možnosti za vključevanje njih samih v samoupravni sistem naše družbe. Pri obravnavanju posameznih gospodarskih panog, značilnih za gorenjske občine, se niso omejevali le na prikaz stanja, ampak so povsem stvarno pretehtali probleme in zanje tudi predlagali najustreznejše rešitve.

SIRSA AKCIJA MLADINE

V uvodnem referatu je predsednik občinske konference ZMS Jesenice profesor Srečko Krč izobiloval jasna stališča mladih v procesih sa-

moupravljanja in prikazal različne oblike izobraževanja mladih. Mlade je treba načrtno usmerjati, vzbujati, nagajevati, saj bomo le tako lahko zabeležili večjo produktivnost dela. Zbor gorenjske

mladine pa predstavlja le uvod v širšo akcijo mladine.

VEC STIPENDIJ — BOLJSI KADRI

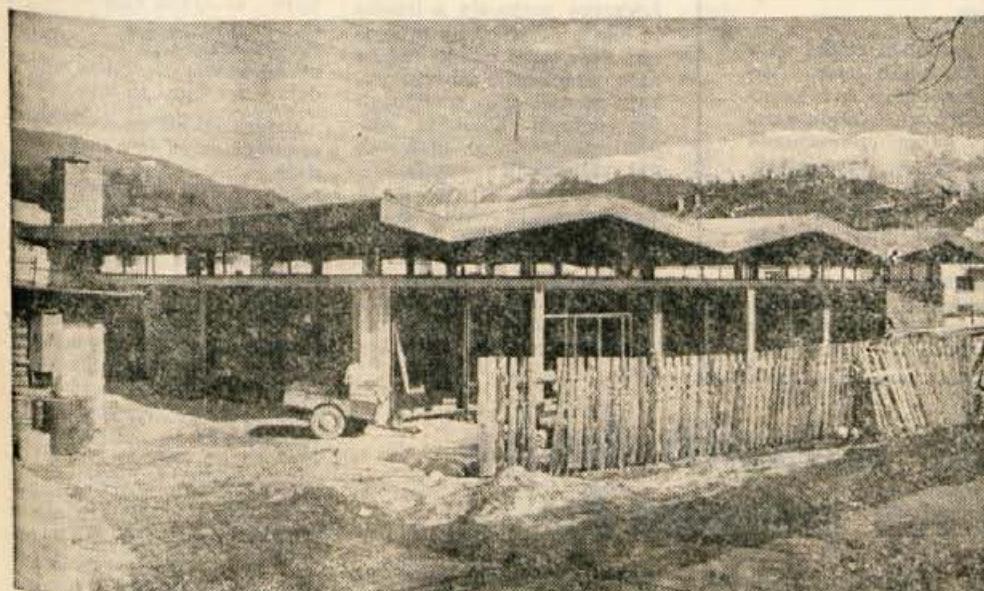
Predstavnik občinske konference ZMS Kranj Karlo Cej, je na zboru spregovoril o kadrovski politiki. Dejai je, da je, kljub relativno dobrini uspehom pri vodenju in izobraževanju mladih kadrovskih politik, že nezadovoljiva. Vse premašo se še zavedamo, da bomo le z ustreznim kadrovanjem dosegli večjo družbeno produktivnost dela, boljše uspehe. Doslednejšo kadrovsko politiko ovira predvsem slabost načrtnega usmerjanja mladine v poklice in premajhne materialne možnosti posameznika, kajti le z več in večjimi stipendijami in z materialno in moralno spodbudo pedagoških delavcev bi mlade usmerjali v poklice in obenem zajezili vse večje poslovovanje naših delavcev v tu-

Veletrgovina Mercator odpira v petek, 2. aprila ob 10. uri novo blagovnico v Tržiču

Po otvoritvi bo degustacija:

kave MERCATOR
vinjak SLOVENIJA VINO
sokovi FRUCTAL in
cigaret TOBACNE TOVARNE LJUBLJANA

Veletrgovina Zivila Kranj gradi v Gorjah pri Bledu novo samopostrežno trgovino. Predvidijo, da bodo gradbena dela končana konec maja ali v začetku junija, za celotno opremo trgovine pa bo podjetje potrebovalo okrog mesec dni — Foto: F. Perdan

POMEN RAZVOJA CRNE METALURGIJE

Predstavnik jeseniške občinske organizacije Miro Ipac je v svojem referatu prikazal vlogo in pomen razvoja črne metalurgije in srednjoročni plan razvoja jeseniške železarne. Le z učinkovitejšim delom in z generalno rekonstrukcijo in modernizacijo tovarne bi lahko dosegli rentabilnejše poslovanje.

KMETIJSTVO

O problematiki kmetijstva na Gorenjskem je na zboru govoril predstavnik škofjeloške občine Zvone Bertok. Kmetijstvo bi moralo postati ena važnejših gospodarskih panog na Gorenjskem, saj se preživlja izključno s kmetijstvom 14.942 prebivalcev. Starostna struktura prebivalstva na kmetijah pa ni niti najmanj obetajoča, saj mladina odhaja iz vasi v mesta. Samo v Škofji Loki je 600 kmetij, na katerih pa proizvodnja zarađa neprimerne mehanizacije in ostarelosti lastnikov počasi nazaduje. Vsako leto bi moralo končati nižjo kmetijsko šolo najmanj 25 ljudi, da

bi se stanje vsaj deloma izboljšalo. Na Gorenjskem pa še vedno nimamo poklicne kmetijske šole.

TURIZEM

V zanimivem referatu je radovališki predstavnik Drago Rozman plastično in zelo kvalitetno prikazal razvoj in potrebe gorenjskega turizma. Bled in Bohinj s svojo čudovito naravo, kulturno in etnografsko lepoto, s svojo ugodno geografsko lego predstavljata najlepše turistične kraje pri nas. Vendar pa bi morali na Bledu zaradi razmeroma slabe povezave, nizke nadmorske višine in neravnite turistične nadgradnje, graditi take objekte, ki bi podaljšali poletno sezono. Poleg regatnega centra, igrišč in hotelov, bi morali z urejanjem smučišč in drsalisi skrbeti tudi za zimski turizem.

Bohinj se s svojimi prirodnimi ugodnostmi razvija v znano turistično središče. Ob alpinizmu in turnem smučanju bi se z neokrnjenim jezerom bolj uspešno lahko razvijala tudi poletna sezona.

VEČJA MEDSEBOJNA POVEZANOST

V razpravi je sodeloval tudi Stane Boštjančič, ki je pozitivno ocenil delo zborna in zelo kritično osvetili nekatere pojave in dileme v mladinskem gibanju. Dejal je, da se konference gorenjske mladidline vse več zapirajo v okvire svojih občin, zato je potreba po enotnem regionalnem mladinskem gibanju še toliko večja. Mladi se v samoupravne procese vključujejo premašno dosledno, pri odločanju pa pasivno stojijo ob strani. Morda je prav zaradi tega financiranje in dodelitev denarja mladinskim organizacijam po občinah razmeroma skromna. »Ne zavedamo se,« je dejal Stane Boštjančič, »da bomo le z večjo samostojnostjo, medsebojno povezanostjo in našo aktivnostjo prepricali vse samoupravne organe naše družbe, da namenjena denarna sredstva predstavljajo dolgoročno investicijo, ki se bo obrestovala še čez nekaj let. Pri svojih zahtevah pa mora biti gorenjska mladina čvrsteje povezana, tako trdna kot gorenjske gore, ki jo obkrožajo. D. Sedej

Porast izvoza

Kamniška podjetja pretežno izvažajo izdelke na tržišča s konvertibilno valuto. Na prvem mestu je še vedno Tovarna usnja, ki je lani prebila »zvočni zide, ko je prvič v zgodovini podjetja izvozila za prek dva milijona dolarjev izdelkov. S tem je tovarna za 34 odstotkov presegla letni plan izvoza. Na drugem mestu v izvozu je tovarna Stol, ki je lani izvozila za 1,680.808 dolarjev, na tretjem mestu pa tovarna Titan, ki je izvozila za 1,056.798 dolarjev izdelkov. Sledijo tovarna Svilanit, podjetje »Kamnik«, Svit in Živilska industrija.

Kamniška podjetja so lani izvozila za 6,613.353 dolarjev

oziroma za 14 odstotkov več kot je bilo planirano. Spodbudno je, da imajo vsa kamniška podjetja v tujini zanesljive in solidne kupce. J. V.

KAVA ŽIVILA
V NOVI EMBALAŽI
ŠE BOLJŠA

Zrebanje bo v
Škofji Loki
18. avgusta

Veliko nagradno žrebanje

GORENJSKE
KREDITNE
BANKE

Za vlagatelje, ki do 31. 7. 1971 vlože na hranilno knjižico ali devizni račun

- 2000 din — vezano na eno leto
- 1000 din — vezano na dve leti
- obnovijo v navedenem času rok vezave

Za vsak navedeni polog en žrebni listek

Za večji polog več žrebnih listkov

Prva nagrada

AUSTIN 1300

5 denarnih nagrad po 2000 din
5 denarnih nagrad po 1500 din
10 denarnih nagrad po 1000 din
10 denarnih nagrad po 800 din
10 denarnih nagrad po 600 din
10 denarnih nagrad po 400 din
49 denarnih nagrad po 100 din

Hranilne vloge
obrestujemo:

- navadne 6 %
- vezane nad 1 leto 7 %
- vezane nad 2 leti 7,5 %

Sredstva na deviznih
računih obrestujemo:

- navadna 5,5 %
v devizah
- 0,5 % v dinarijih
- vezana nad 1 leto 7,5 % v devizah

Občani kamniške občine, glasujte za samoprispevek

Pred kratkim je občinska skupščina Kamnik sprejela sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprispevka na območju občine Kamnik. Referendum bo v nedeljo, 28. marca. V Kamniku bo to že tretji samoprispevek, ki pa bo manjši od dosedanjih. Pred to pomembno odločitvijo občanov je občinska konferenca socialistične zveze naslovila na občane pismo, v katerem je med drugim rečeno:

»Ker smo doslej že šest let uspešno urejali naše kraje s samoprispevkom, ki bo potekel letosnjega aprila, so se občani na zborih volivcev odločili, da bi tako obliko sofinanciranja krajevnih potreb obdržali tudi v prihodnjem. Z dosedanjim samoprispevkom smo zgradili in asfaltirali številne ceste, med njimi cesto od Kamnika do Smartna, zgradili

mnogo vodovodov, vaških poti, okreplili električno omrežje itd. S samoprispevkom smo pomagali pri izdelovanju novih šol na Duplici, v Komendi in v Stranjah. V sleherni krajevni skupnosti pa je še vedno precej potreb, ki jim brez samoprispevka v prihodnjih letih ne bomo zadostili. Ves denar zbran na ta način, bodo krajevne skupnosti porabile za uresničenje programov, ki so jih sprejeli nedavni zbori volivcev...«

V zadnjih treh letih so s samoprispevkom v kamniški občini zbrali 594 milijonov starih dinarjev. Krajevne skupnosti so razpolagale s 321 milijoni \$ dinarjev (večina drugega denarja iz samoprispevka je bila porabljen za cesto Kamnik — Motnik). Z dodatnimi prispevki občanov, s prispevkom od občinskega proračuna, delovnih in drugih orga-

nizacij pa se ocenjuje vrednost investicij v komunalne naprave v krajevnih skupnostih na 640 milijonov \$ din.

Sveti krajevnih skupnosti v vseh dvajsetih krajevnih skupnostih menijo, da naj bi bil samoprispevek tudi v naslednjih letih osnovni vir, iz katerega bi se črpala sredstva za urejanje komunalnih in drugih problemov v krajevnih skupnostih.

V kamniški občini so v zadnjih petih letih z denarjem, zbranim s samoprispevkom občanov, zgradili toliko pomembnih objektov in komunalnih naprav, da bodo Kamničani tudi v nedeljo lahko rekli »da«. Sicer pa sem že omenil, da bo bodoči samoprispevek polovico manjši od dosedanjega, toda za dobo petih in ne treh let. J. Vidic

Uspešno poseganje sindikata v poslovanje železarne

V zadnjih dveh letih je zaradi sanacijskega programa jesenska železarna preživel več organizacijskih in vsebinskih sprememb na področju samoupravljanja, organizacije dela in tehnologije.

Vloga in pomen osnovne organizacije sindikata železarne sta v tem obdobju dobila neprimerno večjo veljavco kot prejšnja leta. V tesnem sodelovanju z ostalimi samoupravnimi organi je morala prav sindikalna organizacija z vso prizadetvostjo in zavzetostjo posegati v dogajanje v tovarni.

Redni letni občni zbor osnovne organizacije sindikata bo v torek, 30. marca. O vplivu, delu in uspehih organizacije nam je njen predsednik, tovariš srečko Mlinarič, povedal:

»V dveletnem obdobju je železarna poslovala z izgubo in bila v sanacijskem programu. Prav tedaj so bile naloge naše organizacije zahtevnejše, kajti morali smo spodbujati ves delovni kolektiv, ukinjati nerentabilno proizvodnjo, vključevati rekonstrukcijo in si prizadetvati, da bi osebni dohodki ostali taki kot prej. V sodelovanju z ostalimi samoupravnimi organi in ob razumevanju članov kolektiva smo uspeli, da je letos železarna zaključila svoje poslovanje precej ugodnejše kot prej.«

Občni zbori sindikalnih odborov, ki so bili zadnje mesec, so bili dobro obiskani, člani kolektiva pa so kritično in objektivno ocenjevali svoje delo v železarni in izven nje.

Tovarniški odbor sindikalne organizacije se je v preteklih dveh letih vključeval v razprave o črni metalurgiji, o integraciji slovenskih železarn, v razprave o gospodarskem položaju po devalvaciji, sodeloval pri izdelavi srednje-ročnega programa razvoja slovenskih železarn, se skupaj z ZK intenzivno pripravljal na spremembe 15. amandmentske zvezne ustawe in na II. kongres samoupravljalcev. Vplivali smo na izoblikovanje in sprejemjanje planov, na ukinjanje zastarelih agregatov in s tem tudi na premeščanje delavcev. Pri premestitvah delavcev na nova delovna mesta smo morali upoštevati želje in potrebe delavcev, kajti mnoge, predvsem dolgoletne delavce je spremembu delovnega mesta močno prizadela.

Zdaj, v času sanacijskega programa, želimo omiliti in odpraviti vse probleme, ki se pojavljajo ob delitvah osebnih dohodkov. Zavedamo se, da nagrajevanje po vloženem, normalno opravljenem delu še ni povsem zadovoljivo in sprejemljivo, čeprav je bistveno boljše kot prej. Ob neurejenih stanovanjskih razmerah in ob slabih osebnih dohodkih imamo težave s kadri. Leta 1970 smo sprejeli v tovarno 930 novih delavcev, delovno razmerje pa je v istem letu prekinilo 1196 ljudi.

Te probleme poskuša reševati tudi kadrovska služba jesenske železarne, saj je med mladimi razpisala več tekmovanj z namenom, da bi se bolj odločali za železarske poklice. Obenem pa so hoteli mladim tudi pokazati, da delo v tovarni ob moderni tehnologiji ni tako naporno.

Glavna naloga naše organizacije je še vedno intenzivno vključevanje v delo v kolektivu in razreševanje problemov, ki nastajajo v železarni in zunaj nje.«

D. Sedej

Ali je program dela mladinskega kluba narejen na pamet?

V našem časniku smo lani nekajkrat spregovorili o mladinskem klubu v Tržiču. Opozorili smo tudi na pomanjkanje programa, toda dobili smo precej oster odgovor, ki je našu ugotovitev zanikal. Hoteli se nismo spuščali v problem dlje, ker nismo želeli delu kluba kakorkoli škodovati, zato nismo pisali o ekscesih v klubu samem niti okrog njega (dva poskusa samomora). Ko je prišlo tako daleč, so našli salomonsko rešitev in klub zaprli zaradi »sanitarnih« predpisov. Z družbenimi sredstvi so po nekaj mesecih inventar kluba obnovili in prostor mladini ponovno odprli. In prav je tako; zdaj ima mladina vsaj v sobotah in nedeljah svoj ples. Toda tudi sedanje vodstvo mladinskega kluba je spoznalo, da le-to ne more

izpolniti njihovega celotedenškega programa. Zato so pretekli petek sklicali javno tribuno, na kateri bi se pogovorili o delu kluba in njegovem programu, o urniku v klubu. Razviti želijo tudi druge dejavnosti — zato bodo ob torkih v klubu dobili svoj prostor šahisti, organizirani v lokalnem šahovskem klubu Peko, srede so namenili za različne oblike rekreativnih dejavnosti mladine, ob četrtekih in petkih bi imeli prostor za kulturne in druge prireditve mladine, vprašanje pa je ostalo odprt glede mladih, ki se udejstvujejo v ljudski tehniki in svojega dela ne morejo razviti, ker ga nimajo kje, in folklorne skupine »Karavanke«, ki se je med vsemi najbolj uveljavila. Sobote in nedelje bodo slejko prej ostale za mladinski ples.

Zal je program premalo pripravljen, upamo si trdit, da je narejen precej na pamet. Zal mu tudi javna tribuna ni mogla kaj prida poma-

gati, ker je bila obiskana zelo slabo. Za to nezainteresiranost ne moremo kriviti mladine same, saj imamo v občini primer, ko mladina ob solidno pripravljenem programu vzorno deluje, tako v nekaterih delovnih organizacijah (Peko) kot na terenu, kjer mladi samoiniciativno in ob pomoči družbenopolitičnih organizacij, zlasti socialistične zveze, ustanavljajo mladinske aktive (Sebenje, Brezje). Ali ne gre morda le za premajhen posluh o interesih in potrebah mladih v občini, zlasti v mestu samem? Sicer se verjetno ne bi zgodilo, da je bila ob isti urri in istega dne — ob dokaj visoki vstopnini — kino dvorana nabito polna (gostoval je Slakov ansambel), na mladinski javni tribuni pa bi udeležence lahko prešeli skoraj na prste. In vendar naj bi šlo za dolgoročnejši program dela mladine, za zadovoljitev njihovih interesov. Zaman se sprašujemo, kje tiči vzrok. -ok

Danes resolucija in proračun

V Kranju bo danes popoldne seja obeh zborov občinske skupščine. Po obširni javni razpravi v občini bodo odborniki razpravljali in sklepalni o letosnji resoluciji o gospodarskem in družbenem razvoju občine in o občin-

skem proračunu. Na dnevnem redu pa je med drugim tudi razprava in sklepanje o spremenjenem in dopolnjem odloku o prispevkih in davkih občanov. Na seji bodo dana tudi pojasnila na predloge, vprašanja in zahteve nedavnih zborov volivcev.

Kino Center Kranj

Ameriški barvni vojaški — vohunski film

ORLOVO GNEZDO

petek, 26. marca, ob 20. uri
sobota, 27. marca, ob 19. uri
nedelja, 28. marca, ob 17. uri

Film bo predvajan po sistemu nove filmske tehnike TODD-AO, SUPPER-PANORAMA 70 mm

Kino Storžič

bo zadnji predvajal slovenski barv. film po motivih romana Ivana Potrča

Na kmetih, RDEČE KLASJE

v petek, 26. marca, ob 18. uri

Oddelek za gospodarstvo in finance pri Skupščini občine Tržič

r a z p i s u j e

V skladu z določbami zakona o prometu z zemljišči in stavbami (Uradni list SFRJ, št. 43/65, 57/65 in 17/67), po sklepu sveta za družbeni plan in finance SO Tržič od 10/3-1971

javni natečaj

za prodajo družbenega poslovnega prostora v izmeri 21 m² v zgradbi Tržič, Cankarjeva cesta 25.

Izklicna cena je 19.035 din (devetnajstisoč petintrideset din).

Vse stroške v zvezi s prenosom lastninske pravice (davek na promet nepremičnin in pravic, stroški sodnega postopka itd.) plača tisti, ki bo pridobil lastniško pravico.

Javni natečaj se bo izvedel z zbiranjem pismenih ponudb. Ponudbe bo odprla in javno pregledala posebna komisija dne 9. 4. 1971, ob 8. uri v pisarni referata za premožensko pravne zadave SO Tržič. Odpiranju ponudb ponudniki lahko prisostvujejo.

Ugodnejši ponudnik je tisti, ki ponudi višjo ponudbeno ceno.

Ponudba mora vsebovati:

- a) podatke o ponudniku
- b) predmet
- c) znesek, ki ga ponudnik ponuja
- č) potrdilo o vplačani varščini v višini 10 % od izklicne cene, to je 1.903 din.

Varščina se nakaže na račun sredstev komunalnega prispevka SO Tržič, št. 5152-781/3. Varščino udeleženec natečaja izgubi v korist sredstev, če odstopi od ponudbe, ko je v natečaju že uspel. Ostala razlika do izlicitirane cene se plača v 30 dneh po uveljavitvi pogodbe. Udeležencu, ki uspe na natečaju, se bo vplačana varščina upoštevala pri plačilu izlicitirane cene, ostalim pa bo vrnjena.

Ponudbe je treba poslati v zapečateni ovojnici na naslov: Skupščina občine Tržič, oddelek za gospodarstvo in finance, s pripisom »Za javni natečaj za prodajo poslovnega lokalja, najkasneje v 15 dneh po objavi. Ponudbe, ki bi prispele po tem roku oziroma oddane po tem roku na pošto, ne bodo upoštevane.

odmevi

27. februar, smo na 2. strani v rubriki Občan sprašuje že pisali o prispevku za priključitev telefona. Pred kratkim smo v uredništvo spet prejeli pismo K. V. iz Kranja in ga skoraj v celoti objavljamo:

Odločitev iz nič na 1000 ali 3000 din je popolnoma neresna in neobjektivna. Če dodamo še stroške napeljave in pa material, bo priključek za privatno stanovanje kar 2000 ali več din. Le malokatera družina si bo to lahko privoščila. Kdo je bolj premožen, že ima telefon, saj so ga napeljali zastonj, če je bilo bližje od 200 m. Med prosilci je največ srednje situir-

nih družin in je le prehudo za telefon odriniti 2000 ali več dinarjev. Veliko prosilcev bo odklonilo priključitev, ostali bodo le tisti, ki jim je telefon nujno potreben.

PTT si je s tem novim odlokom zagotovilo manj novih priključkov. To je manj dela in več denarja. Poznana parola, ki je pa pri nas na žalost vse preveč prisotna.

Rad bi slišal še mnenje tovarne Iskra, ki proizvaja telefone, kaj pravi na to neumestno odločitev PTT. Tudi Iskra bo prodala veliko manj telefonov in central na domaćem tržišču. V. K., Kranj

**IN ODGOVOR
PODGETJA ZA PTT
PROMET KRAJN:**

Kakšna je udeležba občanov in gospodarskih organizacij pri gradnji telefonskega priključka smo že pojasnili 27. 2. 1971 v rubriki občan sprašuje.

Na postavljeni vprašanje pisca članka V. K. iz Kranja pojasnjujemo še enkrat, da se zavedamo, da ne privatnih oseb, ne gospodarstva ne moremo obremenjevati z dejanskimi stroški, ki spremljajo vsak telefonski priključek in da dajemo vsem interesentom povsod, kjer je priključek tehnično možno izvesti, velik popust na dejansko ceno.

Dejanski stroški za en telefonski priključek se danes gibljejo med 8000 do 10.000 din in tudi več, kar je odvisno od lokacije in kapacitete avtomatske telefonske centrale.

Višja šola za organizacijo dela

Učni program usklajen s potrebami gospodarstva

Jesenji začetek gradnje nove šole

V sobotni številki Glasu smo pisali, da se bodo jeseni prvič vpisali na Višjo šolo za organizacijo dela v Kranju tudi redni študentje. Tako se bo ta ustanova, ustanovljena pred desetimi oziroma enajstimi leti, tudi praktično uvrstila v mrežo visokošolskih zavodov v naši republike.

»Kdo se bo lahko vpisal oziroma kakšni bodo po goji?« smo poprašali direktorja šole Ilja Juraničiča.

»Na šolo se bodo lahko vpisali kandidati, ki so končali štiriletno šolo tehnike smeri. Kandidati s končano gimnazijo ali drugo srednjo šolo pa bodo morali pred sprejemom opraviti preizkusni izpit iz predmetov: osnova tehnologije in organi-

zacija proizvodnje. Razen tega pa bodo na šolo sprejeti po preizkusnem izpitu še iz nekaterih drugih predmetov tudi tisti, ki so končali kakšno drugo šolo ali triletno srednjo šolo in če so najmanj osem let opravljali v podjetju delo, ki je povezano z organizacijo dela. O tem bomo obvestili vse srednje tehnične šole na Gorenjskem in v Ljubljani, stike pa bomo navezali tudi z večjimi delovnimi organizacijami. Delovnim organizacijam, ki že imajo zaposlene tehnike pa bomo hkrati predlagali, da jim s stipendijo omogočimo nadaljevanje študija na šoli.«

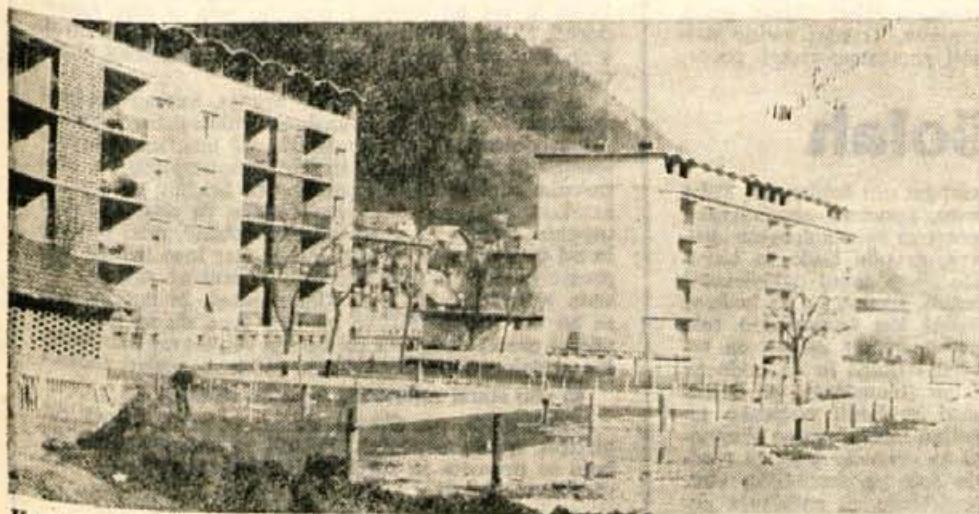
»Menda boste v učni program rednega šolanja vnesli nekatere novosti. Nam lahko poveste nekatere?«

»Osnovna značilnost šole in programa nasploh bo, da bo ta čimbolj (aplikativen) usklajen z znanstvenimi dosegki in potrebami gospodarstva. Glede tega lahko rečem, da smo si v zadnjih desetih letih pri izobraževanju izrednih študentov pridobili precej izkušenj. Ena od novosti bo prav gotovo urnik predavanj in vaj. Hkrati bodo potekala predavanja in vaje iz dveh predmetov. Mesec dni po končanih predavanjih pa bodo študentje že lahko polagali izpite. Druga posebnost, ki jo nameravamo vpeljati, je pedagoško zaporedje predmetov. Z drugimi besedami: študentje se bodo pri posameznem predmetu najprej seznanili z osnovami širšega področja. Predavanja in izpit pri naslednjem sorodenem predmetu pa bodo nekakšno logično nadaljevanje prejšnjega (na primer: matematika, statistika, elektronika, statistika, elektrotehnika).

ska obdelava podatkov). Tretja novost pa bo uspešno opravljena dvomesečna praksa, ki bo pogoj za vpis v drugi letnik. Drugi visokošolski zavodi imajo namreč večinoma enomesecno prakso. Mi smo se odločili za dvomesečno zato, ker nam bo to omogočal način študija, ki sem ga že omenil. To bi bile glavne novosti ali če hočete razlike v primerjavi z drugimi visokošolskimi zavodi pri nas. Moram pa povedati, da te novosti na ustreznih izobraževalnih ustanovah v tujini niso nobena posebnost.«

»S pravico in seveda tudi dolžnostjo vpisovanja rednih študentov boste morali najbrž rešiti tudi nekatere naloge, ki bodo omogočile nemoteno redno delo?«

»Če mislite na učbenike in druge pedagoške oziroma izobraževalne pripomočke ter na pedagoški kader, potem lahko rečem, da bomo pred začetkom rednega šolanja vse to imeli. Večji problem, ki pa se bo pokazal pravzaprav šele prihodnje leto jeseni, bodo prostori. Prihodnje leto bomo namreč morali imeti prostore za vpis novih rednih študentov v prvi letnik in za vpis rednih v drugi letnik. Torej bomo potrebovali še enkrat več prostora kot letos jeseni. Toda če bo vse po sreči, bomo tudi ta problem rešiti z izgradnjo nove šole. Na srečo imamo že pet let idejne projekte za gradnjo nove šole, tako je zdaj že v izdelavi glavni projekt. Jeseni nameravamo na Planini zaceti z gradnjo. Imamo nekaj lastnih sredstev, potrebovali bomo nekaj kredita, nekaj pa bo najbrž primaknila tudi republiška izobraževalna skupnost.« A. Žalar

Ker je zrastel na plavžu nov del Jesenic, so potrebe po novem otroškem vrtcu vse večje. Ker sedanjem ne ustreza več, se je občinska skupščina odločila zgraditi novega. Paviljonska stavba bo vzhodno od sedanjega vrtca, med cesto Cirila Tavčarja in Cesto revolucije. Graditelj, Splošno gradbeno podjetje Sava, je že začel z zemeljskimi deli. Stavba, ki bo veljala 3 milijone dinarjev, bo izredno ekonomična. V njej bo 6 lepih igralnic za predšolske otroke, dve pa za dojenčke. Nov vrtec bo lahko sprejel 160 otrok. Tudi starva stavba ne bo ostala neizkorisnena. V njej bo kuhinja, skladišče in upravni prostori. — B. Blenkuš

Občinska organizacija Rdečega križa Kranj objavlja naslednji razpored krvodajalskih akcij

SREDA, 24. marca

- Osnovna organizacija RK Kranj Zlato polje: odhod ob 6.20 izpred krajevne skupnosti, Rozmanova 13.
- Osnovna organizacija RK Kokra: odhod ob 7.15 iz Zg. Kokre in pobira vse do meje Preddvor.
- Osnovna organizacija RK Kranj, Vodovodni stolp: odhod ob 7.10 izpred pekarne pri gasilskem domu.
- Osnovna organizacija RK Podbrezje: odhod ob 7.15 z avtobusne postaje Podbrezje in ob 7.20 z avtobusne postaje Bistrica.
- Tehnična srednja šola SC — Iskra Kranj: odhod ob 8.30 izpred tovarne Iskra, savska vratarnica.
- Osnovna organizacija RK Kranj — Vodovodni stolp: odhod ob 9.50 izpred pekarne pri gasilskem domu.

CETRTEK, 25. marca

- Osnovna organizacija RK Visoko: odhod ob 6.10 z avtobusne postaje Luže, ob 6.15 z avtobusne postaje Visoko in ob 6.20 z avtobusne postaje Milje.
- Osnovna organizacija RK Velesco: ob 7.50 izpred cerkve v Adergasu, ob 7.55 avtobusna postaja Trata in Praprotna polica ter Češnjevek, ob 8. uri z avtobusne postaje Velesco.
- Osnovna organizacija RK Mavčiče: odhod ob 8.45 z avtobusne postaje Breg ob Šavi, ob 8.50 z avtobusne postaje Jama, ob 8.55 z avtobusne postaje Praše, ob 9. uri z avtobusne postaje Mavčiče in ob 9.05 z avtobusne postaje Podreča.
- Osnovna organizacija RK Stružev: odhod ob 9.45 izpred tovarne IKOS v Struževem.
- Osnovna organizacija RK Voklo: odhod ob 10.30 izpred cerkve v Voklem.

PETEK, 26. marca

- Osnovna organizacija RK Preddvor: odhod ob 6.05 z glavne avtobusne postaje v Preddvoru, ob 6.10 z avtobusne postaje most — Tupaliče, ob 6.10 z avtobusne postaje vas — Tupaliče (2 avtobusa).
- Osnovna organizacija RK Predoslje: odhod ob 7. uri z avtobusne postaje Suha, ob 7.05 z avtobusne postaje Predoslje.
- Osnovna organizacija RK Kokrica: odhodi ob 8. uri izpred opekarne Bobovk, ob 8.05 izpred gostilne Lakner, ob 9.45 izpred gostilne Toporš, ob 9.50 izpred opekarne Bobovk in ob 9.55 izpred gostilne Lakner (3 avtobusi).
- Osnovna organizacija RK Bela: odhod ob 8.40 z avtobusne postaje Bašelj, ob 8.45 z avtobusne postaje Zg. Bela, ob 8.55 z avtobusne postaje Sr. Bela in ob 9. uri z avtobusne postaje Sp. Bela.

Krvodajalci iz ostalih osnovnih organizacij RK in šol občine Kranj bodo darovali kri od 29. marca do vključno 2. aprila 1971.

Odvzem krv bo na Zavodu SRS za transfuzijo krv v Ljubljani. Darovalci krv naj se zbera na mestu in ob uru, napisani v vabilu RK. Prevoz krvodajalcev iz občine Kranj v Ljubljano in nazaj je organiziran s posebnimi avtobusi za krvodajalce.

Občinski odbor RK Kranj

Šport po naših šolah

Skoraj po vseh gorenjskih šolah, zlasti na osnovnih, je razvita športna dejavnost med učenci. Večina šol ima športna društva, ki zbirajo učence v televizorjne in športne dejavnosti in jih usmerjajo skladno z možnostmi. Za večji razmah izvenšolske športne dejavnosti primanjkuje prostorov, denarja in ponekod tudi vladiteljev. Viri denarnih pomoci za to dejavnost so zelo različni, skoraj v vsaki občini drugačni.

To so ugotavljali pred kratkim na medobčinskem posvetovanju s predstavniki občinskih organizacij športnih društev. Da bi načrtno usmerili in množičneje razvijali

te vrste dejavnosti med šolsko mladino, sedaj ustanavljajo šolska športna društva in občinske centre. Tako so v Kranju že ustanovni občni zbori društev po osnovnih šolah, sredi aprila pa je predvidena ustanovitev občinskega centra. Na Jesenicah ima prvo šolsko športno društvo že desetletno tradicijo. Po Škofjeloškem je ta dejavnost deležna dokajšnje pomoci občinske zveze za telesno kulturo. Podobno je v Tržiču, čeprav ta dejavnost še ni razvita po vseh šolah.

Na posvetovanju je prevladovalo stališče, da sedanji oblik za nadaljnji razvoj in načrtno usmerjanje te dejavnosti ne bi smeli vzeti kam-

Škofjeloški gimnaziji ne lenarijo

O delu društev na škofjeloški gimnaziji je bilo že precej napisanega. Pred leti smo občudovali velike uspehe športnikov s tega zavoda, pa tudi MKUD je dosegalo lepe uspehe. V zadnjem času ni bilo nikjer zaslediti vesti o delu društev na gimnaziji. Je delo v društvi zamrlo?

Mladinci so mi povedali, da izvajajo različne akcije v zaprtim krogom. Vključili so se v akcijo razširjanja tednika Mladina. V začetku aprila bodo vsi dijaki zadnjih letnikov sodelovali pri popisu prebivalstva. S tem si bodo prislužili denar za končni izlet po Jugoslaviji. Sicer pa mladinska organizacija pomaga pri vodenju vseh ostalih društva.

O uspehih športnikov sem spregovoril že na začetku. Tudi v zadnjem času SD Janez Peternej uspešno deluje. Fantje in dekleta se lahko udejstvujejo v naslednjih sekcijsah: atletika, orodna televadba in odbojka. Zaradi velikega zanimanja bodo kmalu ustanovili tudi sekcijs za košarko. Prav zdaj je šolsko obojkarsko tekmovanje, pripravili bodo tudi podobnega v košarki. V zimskem času se je okrog 30 dijakov udeležilo smučarskega tečaja na Starem vrhu. Del stroškov za tečaj je pokrivalo SSD, del šola in del dijaki sami. Poleti bo skupina dijakov odšla na taborjenje ob morju. Izvedli so že več športnih dñi: smučanje na Voglu in plavanje v kranjskem bazenu. V načrtu imajo udeležbo na tekmovanju Ob žici okupirane Ljubljane in pripravo krosa ter teka po ulicah Škofje Loke. Naj povem še, da je v zadnjem času na pobudo dijakov samih padlo vodenje nekaterih sekcijs na njihova ramena.

MKUD obstaja od lanskega novembra kot društvo. Do tečasa je bilo le sekcijs mladinske organizacije. Svoje mentorje imajo likovna in dramska sekcijs ter pevski zbor.

Dramsko sekcijs so letos močno pomladili. Vanjo so se vključili zlasti dijaki prvih letnikov. Ti zdaj vadijo najbolj enostavne stvari: govor,

solah

panjsko niti šablonsko. Tako bodo ponekod ustanovljeni centri za šolska športna društva, drugod bodo to komisije ali podobni usklajevalni organi. Glavno je, da bodo ti organi kot samostojno telo pri občinskih zvezah za telesno kulturo in da bodo za redno financiranje te dejavnosti pridobil občinske temeljne izobraževalne skupnosti za osnovne šole, za srednje šole pa republiške vire. Predvidena so nadaljnja posvetovanja med predstavniki šol, učitelji za telesno kulturo in predstavniki občine za ustrezno sodelovanje pri nadaljnji razvijanju telesnovzgojnih in športnih dejavnosti med šolsko mladino.

K. M.

pod pritiskom, prostovoljec pa ni.

Nazadnje sem se pogovoril še s člani najmlajšega, astronomskega krožka. Osnovan je bil pred približno dvema letoma. S teorijo se člani spoznavajo v razredu, opazovalni pa imajo na gradu. Težava je v tem, da prostor ni samo njihov. Tako pride do daljnogleda praktično vsakdo. Zato si želijo, da bi čimprej dobili nove prostore. Obljube so, uresničitev pa je vprašanje. Tudi na Golovcu kažejo zanimanje, da bi uredili opazovalnico v Škofji Loki. Tu bi bili namreč precej boljši pogoji za opazovanje sonca kot v Ljubljani.

Člani krožka so si že ogledali elektronski računski center v Ljubljani, letos pa bodo šli na Golovec. Poleg astronomije se spoznavajo še s tehniko in matematiko. Opazovali so sončni in lunin mrk, pripravljajo posebne zapiske in ob koncu leta bi radi izdali bilten opazovanj. Da bi se odprli navzven, so se povezali z organizacijo LT.

Tako je torej delo delo društva na škofjeloški gimnaziji. Dijaki imajo voljo do dela. Z voljo pa se pokažejo tudi uspehi. J. Govekar

Prvi uspehi se že kažejo

Za otroke, ki se težje učijo, smo že pred leti odprli posebne šole. Jeseni naj bi zaživeli pri rednih osnovnih šolah razvojni oddelki za učence z lažjimi vedenjskimi motnjami in težavami pri učenju. Slabo pa je poskrbljeno za srednje in težje duševno prizadete otroke. V Sloveniji imamo le nekaj zavodov, ki se ukvarjajo tudi z vzgojo srednje prizadete mladine. Na Gorenjskem ni nobenega. Otroci ostajajo pri starših, ki jih vzgajajo kakor morejo in znaajo. Toda, ko staršev ni več...

Ledino pri vzgoji srednje prizadete mladine na Gorenjskem je zaorała posebna šola v Škofji Loki. V začetku letosnjega šolskega leta so odprli oddelki za srednje prizadete otroke. V njem so zdržali učence, ki so že več let hodili v posebno šolo, a niso napredovali. Nekaj je tudi novincev. V oddelku je osem otrok v starosti od 7 do 17 let. Poučuje jih tovarišica Milka Cofova.

»Učimo se risanja, pisanja, branja, imamo glasbeni pouk in ukvarjam se z raznimi ročnimi deli,« je začela pripovedovati Milka Cofova. »Največ poudarka dajemo razvijanju ročne spretnosti, ne zanemarjam pa tudi razvoja intelektualnih sposobnosti. Mislim, da smo v kratkem času, kar oddelek obstaja, že dosegli nekaj uspehov. Otroci so se naučili sami obleciti, priti do šole in od tu spet domov. Nekateri že kar lepo berejo preproste besede in tudi računajo enostavne račune. Seveda je treba delati z vsakim posebej, če hočemo, da se bo kaj naučil. Težava pa je v tem, da so nekatere učenci precej oddaljeni od šole in velikokrat manjkajo. Ko pridejo ponovno v šolo, je treba vse začeti znova.«

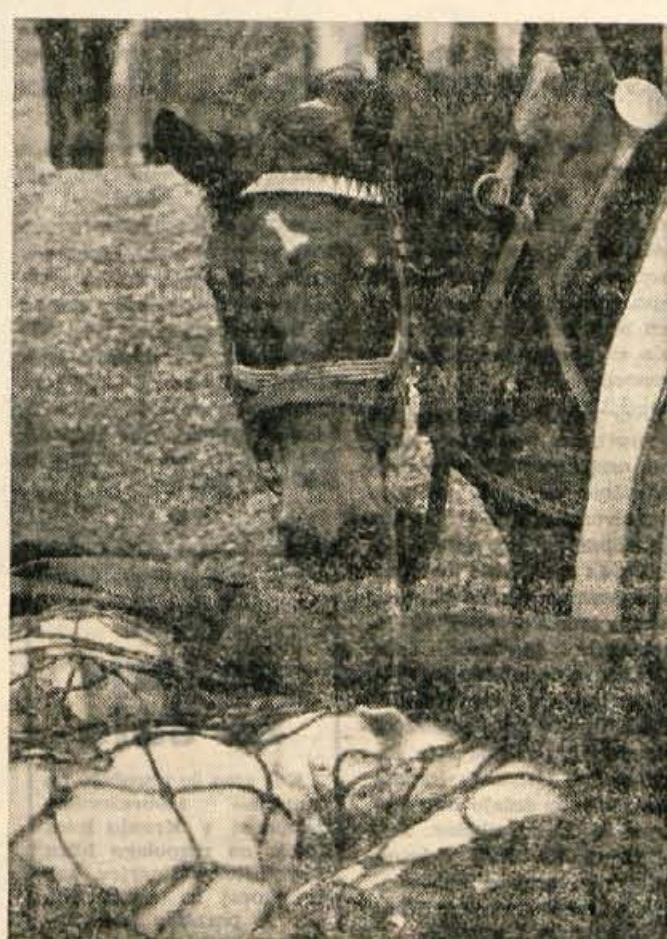
● »So starši zadovoljni z vašim delom?«

»Mislim, da so. Skoraj vsi so potrdili, da so pri otrokih opazili napredok. Postali so samostojnejši, ne boje se prometa in tujih ljudi. Kar dobro so se tudi vživeli v kolektiv.«

● »Kaj se bodo še naučili?«

»Starejši že delajo v delavnicah posebne šole. To je v skladu z učnim programom oddelka, ki predvideva razvoj ročnih spretnosti. Z vsemi se bomo potrudili, da se bodo naučili preprostih delovnih operacij. Tako bodo lahko sami zaslužili vsaj del tistega, kar potrebujejo za življenje.«

L. Bogataj

Tele pujške je pripeljal lastnik na kranjski živinski trg kar v prtljažniku avtomobila. Sploh je vsak ponedeljek na kranjskem trgu velika gneča, saj je prostora zaradi velikih kupov peska vedno manj. — Foto: F. Perdan

Rešitev kmetijstva ni samo v subvencijah

Položaj postaja vse bolj za-
mat. Že sedaj dajejo nekaterе občine toliko regres za
mleko, za pomoč socialno
ogroženim kmetom in za po-
speševanje kmetijstva, kolikor znašajo davki od kmetij-
stva, ki se zbirajo v občins-
kem proračunu. In dokler bo poprečna starost naših
kmetov iz leta v leto narašča-
la (s tem pa se slabšalo tudi

zdravstveno stanje in zmogljivost takšnih kmetov), naše-
ga kmetijstva ne bomo mogli reševati samo s subvencijami,
krediti, podporami in po-
dobno.

Od 864 kmetov v radovljiški občini je trenutno 24 odstotkov starejših od 65 let, mlajših od 25 let pa je le 8 odstotkov. Trenutne razmere in pogoji v kmetijstvu pa so

takšni, da mladi raje odhaja-
jo s kmetij in se redno zapo-
sijo. Vzrokova za to je toliko,
da bo vsako odlašanje pri re-
ševanju položaj jutri le še po-
slabšalo.

Podatki kažejo, da je po-
prečni mesečni zaslužek kme-
tovalec v naši državi okrog 350 novih dinarjev, kar je komaj tretjina ali celo četrtina osebnega dohodka redno za-
poslenega. Po drugi strani so razmere takšne, da tisti, ki imajo manj kot 200 starih ti-
sočakov katastrskega dohodka, ne morejo živeti brez družbene pomoči. Ob tem na-
staja vprašanje, kako naj tak-
šen podpliranec plačuje zdrav-
stveno zavarovanje. Prav tako nelogična je naslednja ugotovitev: Danes ob dokaj razširjeni moderni mehanizaciji so kmetije veliko manjše kot včasih, ko je bil glavno sredstvo za obdelavo zemlje konj. Nadalje se zavzemamo za načrtno kmetijsko pro-
izvodnjo in specializacijo, hkrati pa ugotavljamo, da je ta ekonomična predvsem na večjih površinah. Sedanj zakon o dedovanju pa je zemljišča že tako razparceliral, da kmalu ne bomo mogli več govoriti o kmetijskih površinah in takšno parceliranje omogoča med drugim le večje dohodke odvetnikom. Zavzemamo se, da bi se več mladih odločalo za kmetijsko pro-
vodjo, ne sprememimo pa

agrarnega maksimuma, v šo-
le ne uvajamo snovi o sodobnejšem kmetijskem gospodar-
jenju. Zavzemamo se za nadaljnji razvoj samoupravljanja, v skupščinskih organih pa skoraj nimamo pravih kmetovalcev...

Se bi lahko naštevali kri-
tična mnenja in pripombe s petkovega posvetovanja o uresničevanju akcijskega pro-
grama o preosnovi kmetij-
stva in podeželja (sprejet je bil na drugi seji konference ZK Slovenije), ki ga je pri-
pravila sekcijska za kmetijstvo pri občinski konferenci socialistične zveze v Radovljici. Vse omenjene in druge pripombe bo sekretariat sekcijske najprej skrbno preučil in tiste, ki zadevajo širšo skupnost posredoval republiški konferenci socialistične zveze. Za vsa tista vprašanja, ki se lahko rešijo v občini, pa se bo sekretariat zavzemal, da se čimprej uredijo. Sprejeli pa so tudi dva konkretna sklepa, in sicer: v republiki naj se čimprej ustavovi sekretariat za kmetijstvo, pri občinski skupščini pa svet za kmetijstvo. Petkova razprava o uresničevanju akcijskega programa o preosnovi kmetijstva in podeželja v radovljiški občini je bila hkrati tudi priprava na širše gorejško posvetovanje o teh vpra-
šanjih.

A. Zalar

Slaščarna-Kavarna Kranj

razglaša naslednja prosta delovna mesta:

1. več servirk za strežbo
2. točajke
3. pomivalko posode
4. pomožnega delavca

Za poslovalnico v Tržiču: servirko oz. točajko

Pogoji: pod 1. in 2.: KV, PK ali priučena natakarica oziroma točajka;

pod 3. in 4.: NK delavka oz. NK delavec — mlajši. Stanovanje za servirke oz. točajke delno na razpolago.

Prijave pošljite na naslov: Slaščarna — Kavarna Kranj, Tavčarjeva 17.

Razplod domačih živali

Kadar govorimo o možnostih za ugoden razplod domačih živali, mislimo predvsem na urejene zoohigienične razmere (čisti prostori, pravilna relativna vлага v prostorih, splošna higiena na posestvu ter telesna higiena živali, ustrezena koncentracija živali v določenem prostoru itn.) in na pravilno prehrano. Pri prehrani so se posebno pomembne nekatere snovi (fosfor, kalcij, železo, baker, magnezij; vitamin A, D in E itd.) pa tudi količina lahko prebavljivih beljakovin v krmi ter odnos med prebavljivimi beljakovinami in ogljikovimi hidrati. Vendar je razplodna moč vsake živalske vrste določena in omejena. Njeni neposredni nosilci so predvsem spolne žleze s spolnimi celicami. Spolnila so sicer pod vplivom več hormonov, ki določajo hormonalno ravnotežje živali, vendar to ravnotežje ni ustaljeno, temveč se spreminja in giblje v določenih okvirih. Posledica tega so ponavljajoče se spremembe na spolovilih, ki se kažejo pri samcah na več načinov. Omeniti je treba predvsem spremembe na jačanjih in v sluznicu maternice.

Nepravilne spremembe v hormonalnem ravnotežju živali motijo normalno reprodukcijo. Razplodno moč lahko znižujejo tudi drugi dejavniki, predvsem tisti, ki so v zvezi s prehrano, higieno in zdravjem živali. S pravilno prehrano in higieno skušamo doseči čim boljše možnosti za izkorisčanje razplodne moči domačih živali. To je tudi eden izmed osnovnih pogojev ekonomičnosti reje. Če npr. osemenitev ne uspe, smo prisiljeni rediti žival do naslednje priložnosti, ter smo pri tem vsaj za dobre tri tedne v zaostanku z razplodom. Pri višjem odstotku neuspehlh osemenitev to predstavlja že večjo gospodarsko škodo. Lahko se tudi zgodidi, da osemenitev uspe, vendar pride kasneje do prekinute brejosti (zaradi neprimerne prehrane, po-
manjkanja vitamina A, bolezni ipd.), tj. do rane smrti zaredka ali več zaredkov. Pri tem na samici ne opazimo posebnih znakov, po določenem času pa ugotovimo, da se žival ponovno goni (pregonitev). Pri živalih, ki nosijo več plodov, pride pogosto do rane smrti nekaj plodov, medtem ko se drugi razvijajo do rojstva. Motnje v kasnejši brejosti vodijo v izvrševanje ali pa se rodijo slabotni in mrtvi plodovi. dr. S. Bavdek

Pred skupščino TIS Tržič

Konec marca se bo sestala skupščina temeljne izobraževalne skupnosti Tržič. Na zasedanju bodo spregovorili o izobraževalni politiki in njenem usmerjanju ter sprejeli letošnji finančni načrt.

Očitna je skrb za reševanje vprašanj izobraževanja in vzgoje tudi širše družbene skupnosti, še posebej občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij. Prvi rezultati spretetega samoprijspevka občanov za gradnjo šol so že vidni, saj je popravljena podružnična šola v Dolini in preurejena varstvena ustanova na Gradu. Se letos — če se gradbena dela ne bi zavlekla zaradi pomanjkanja gradbenega materiala, verjetno za občinski praznik — bo odprta nova šola v Križah, prva z enoizmenskim pokonom v občini. Ob takih izboljšavah materialnih pogojev za šolanje (zlasti če upoštavamo, da bo v prihodnjih letih zrasla še tretja moderna šola v občini — v Bistrici) bo skupščina TIS še toliko bolj upravičena spregovoriti tudi o hitrejših premikih znotraj šol, čeprav se osip učencev ževidljivo zmanjšuje, učni uspehl pa dosega že kar zavidljivo višino vsaj v gorenjskem merilu.

Sicer pa so s temi sredstvi zagotovljene potrebe vseh treh osnovnih šol in njihovih podružnic ter posebne šole ob ustreznem (18%) povisjanju dohodkov prosvetnih delavcev. Iz proračuna temeljne izobraževalne skupnosti pa se stekajo sredstva tudi za financiranje glasbene šole, ustrezen del sredstev za delo pa participira vzgojno-varstvena ustanova, delavska univerza in posebne šole zunaj občine (Kranj, Radovljica), kjer se šolajo nekateri učenci iz tržiške občine. TIS pa zagotavlja tudi celotna sredstva za prevoze osnovnošolskih učencev, varstvo učencev-vozačev in štipendije.

Vsekakor pa bo na skupščini potrebno spregovoriti o politiki štipendiranja. Dosej je kljub ustanovljenemu skla-

du v ta namen vse pre malo odziva najbolj zainteresiranih — delovnih organizacij in vprašljivo je, kako imajo le-te svojo štipenditorsko politiko začrtano v svojih srednjoročnih programih. Znano je namreč, da je od leta 1965 do lani število štipendistov v občini padlo od 29 na 17 (podatek velja za višje in visoke šole) v primeri z 82 študenti leta 1965 in 101 v letošnjem šolskem letu.

— ok

Več denarja za šole

Kot smo že poročali, bo temeljna izobraževalna skupnost v Kranju letos imela na razpolago blizu 26 milijonov dolarjev, kar je skoraj za petino več kot je porabil lani. Toliko povečanje jim bo med drugim omogočilo, da se bodo lotili finansiranja tudi nekaterih dejavnosti, za katere doslej ni bilo denarja.

Tako so za dopolnilno delo namenili pol milijona dinarjev. Ta denar bodo porabili za nagrajevanje tistih dopolnilnih dejavnosti na šolah, ki sicer obstajajo že nekaj let, vendar jih do sedaj niso mogli plačevati.

Tudi sredstva za nagrajevanje kvalitete dela so se letos prvič pojavila v finančnem načrtu. S 75.000 dinarji se bodo oddolžili najbolj prizadelenim delavcem, ki jim bodo ob njihovem prazniku razdelili nagrade. Računajo, da bodo s tem spodbudili k boljšemu delu tudi druge pedagoške delavce.

Novost v letošnjem letu bo denar za prostovoljne in športne dejavnosti, ki je namenjen predvsem za nagrajevanje dela pri šolskih športnih društvljih. Te nameravajo ustanoviti na vseh osnovnih šolah. S tem bo organizirana športna dejavnost osnovnošolske mladine dobila precej boljšo osnovno za svojo dejavnost.

Prav tako je nova postavka v finančnem načrtu izobraževanje kmečke mladine, za katero so rezervirali 40.000 dinarjev. Porabili jih bodo za organizacijo tekmovanj med aktivimi ZMS na terenu, kjer bo poudarek na izobraževalnem delu tekmovanja.

sl

Korni grupa v Kranju

V četrtek, 25. marca, bo gostoval v Kranju vokalno-instrumentalni ansambel Korni grupa iz Beograda. To je trenutno naš najboljši ansambel te vrste. Njihova popularnost ni naključje in sega tudi prek meja naše domovine. Odlikuje jih izredna discipliniranost, vztrajnost in posluh ter predvsem dolgotrajno in trdo delo. Vse njihove skladbe so izvirne in mnoge vsebujejo tudi elemente ljudske glasbe. Poleg tega je v njih tudi mnogo tistega, kar imamo danes za progresivno v moderni glasbi. Največ zaslug za vse to ima Kornelije Kovač, ki je vodja ansambla, organist in obenem tudi komponist. Znan je tudi po tem, da je napisal glasbo za Radivojevićev film »Bube v glavi«, ki jo izvaja s svojim ansamblom. Kovaču ni do komercialnih skladb in je tudi eden redkih, ki se navdušuje nad glasbo Briana Augerja. Zato ni čudno, da so njegove skladbe, prepletene s folklornimi elementi, tako popularne. Vsi poznamo skladbo »Trla baba lans«, ki jo je živiljal že vsak otrok. Kdor jo je enkrat slišal, je ne more pozabiti.

Seveda bi o Korni grapi lahko še veliko napisal. Vendar menim, da njihove skladbe že dovolj povedo o njihovem delu in zato se mora vsak sam prepričati, če si res zaslužijo vzdevek »najboljši«. Njihov nastop v kinu Center bo za vse mlade iz Kranja in okolice res enkraten dogodek, saj nimamo veliko priložnosti, da bi videli tako popularen ansambel.

M. Gabrijelčič

Prvi glas Gorenjske

V četrtek, 25. marca, bo v dvorani gledališča Tone Čufar na Jesenicah zabavno-glasbena prireditev in modna revija Pomlad 1971. Priredila

tev bosta organizirala Stereo klub in blagovna Murka z Jesenicami. Poleg pevcev z vse Gorenjske bo nastopil tudi ansambel Bele vrane iz Ljubljane.

S.

KRANJ — Prihodnjo sredo, 31. marca, bo v renesančni dvorani v Mestni hiši ob 19.30 koncertni večer. Nastopili bodo sopranistka Marija Gorenc, tenorist Mitja Gregorčič, klavirski duet Alenka in Igor Dekleva in pianistica Gita Mally.

Gostovanje ruske pianistke na Gorenjskem

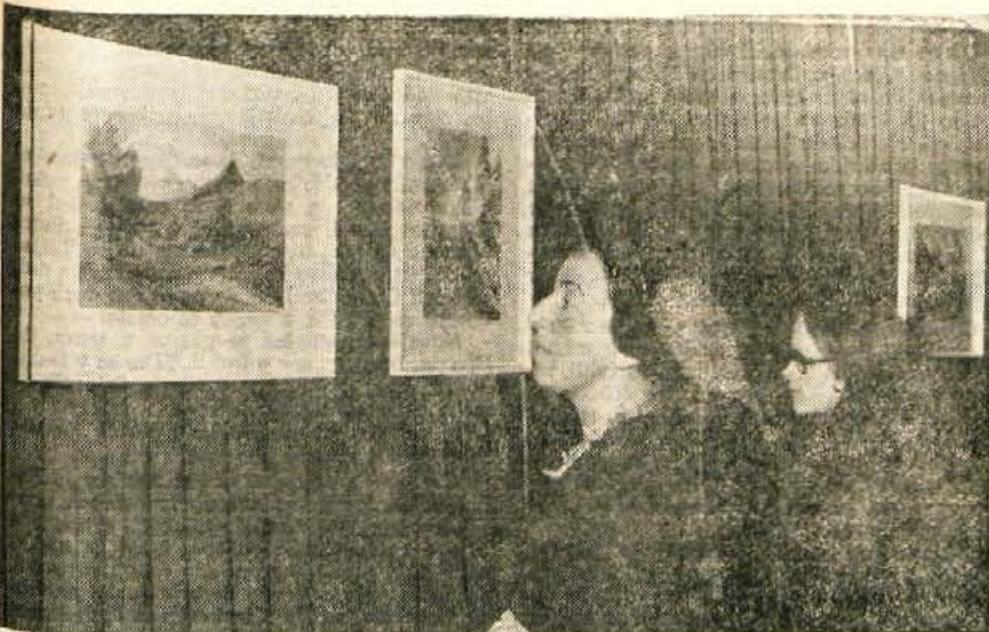
Pred dvema letoma se je znamenita ruska pianistica Oksana Jablonskaja prvič predstavila ljubljanskemu občinstvu. Tokrat pa se bo 33-letna umetnica, nositeljica več mednarodnih priznanj, kot gostja Festivala v Ljubljani, predstavila v raznih krajinah Slovenije. Na Gorenjskem bo koncertirala v treh krajih. Pred polno dvorano je bil minulo soboto njen prvi nastop v dvorani radovljiske graščine. Danes ob 16.30 bo nastopila v dvorani glasbene šole v Kranju, v petek, 26. marca, ob 17. in 19. uri pa v gledališki dvorani na Jesenicah. Po nastopih na Gorenjskem bo gostovala še v Ljubljani, Mariboru, Kopru, Velenju, Celju, Tolminu in v Idriji. Srečanja z mladino pa bodo razen tega še v nekaterih drugih krajinah Slovenije. Njeni nastopi v Sloveniji sodijo v okvir kulturnih izmenjav. Tako bodo slovenski reproduktivni umetniki gostovali na podobnih turnejah v Sovjetski zvezdi.

Oksana Jablonskaja se je začela ukvarjati z glasbo, ko je bila starca pet let. Že kot študentka je žela v različnih

krajih Sovjetske zvezde velike uspehe. 1963. leta je na mednarodnem tekmovanju v Parizu v hudi konkurenči zasedla drugo mesto. Dve leti kasneje pa je bila na podobnem tekmovanju v Riu de Janeiru prva.

Njeno muziciranje je dinamično, iskreno in temperamentalno, zato ni čudno da povsod žanje uspeh za uspehom. Z enkratnim umetniškim reproduciranjem navdušuje tiste, ki to zvrst glasbe ne poznačajo najbolje in razumljivo tudi ljubitelje klavirske umetnosti. Za pianistko Jablonskajo je značilna ustvarjalna držnost, nenehno iskanje in izpopolnjevanje. Nenehno namreč širi svoj repertoar.

Na današnjem koncertu v Kranju bo izvajala dela Scarlatina, Hačaturjana, Brahmsa in Chopina, na petkovem koncertu na Jesenicah pa razen tega še Beethovna, Liszta, Gačićevadze, Veinberga in Ravela. Popoldanski koncert na Jesenicah bo namenjen predvsem učencem višjih razredov osnovnih šol, večerni nastop pa učencem šol druge stopnje in drugim ljubiteljem klavirske umetnosti. A. Z.

V soboto zvečer, ko je bila otvoritev razstave Franceta Boltarja in koncert znamenite sovjetske pianistke Oksane Jablonskaje, so obiskovalci dvorano radovljiske graščine napolnili do zadnjega kotička. — Foto: F. Perdan

Kultura ni odvisna samo od denarja

V ponedeljek, 22. marca, je bila v Kranju v prostorih Prešernovega gledališča 6. seja skupščine kulturne skupnosti Kranj.

V prvi točki dnevnega reda je predsednik Peter Ogrizek poročal o delu izvršnega odbora pri ureščevanju stališč skupščine kulturne skupnosti do predloga resolucije občinske skupnosti Kranj za leto 1971. Razložil je težaven položaj občine in odvisnost kulture od tega položaja, zakaj tudi letos se bo kultura financirala iz občinskega proračuna. Na naslednji seji bodo imeli

člani kulturne skupnosti težko in nehvaležno delo, ko bodo odmerjali denar za različne kulturne dejavnosti.

Pomembno vlogo pri tem bodo imeli strokovni centri kulturne skupnosti, prek katerih bi kulturna skupnost izvajala svoj program.

Ko so govorili o dejavnosti kulturno-prosvetnih društev in samostojnih skupin, je bil spet na prvem mestu denar, prostori (zlasti lastništvo), kadar in pa seveda tudi vsebina delovanja teh dru-

štev. V občini je premalo profesionalnih delavcev, npr. zborovodij, režiserjev itd., zato to delo opravljajo amaterji. Razumljivo je, da le-ti v večini primerov ne morejo zagotoviti kakovosti. Tu bo potrebna pomoč strokovnih centrov kulturne skupnosti.

Na seji so izvolili tudi člana, ki bosta zastopala kulturni skupnosti Skofja Loka in Kranj na ustanovni skupščini kulturne skupnosti Slovenije, in sicer Andreja Pavlovec iz Skofje Loke in Petra Ogrizka iz Kranja.

A. U.

FRANCE BOLTAR RAZSTAVLJA V RADOVLJICI — V dvorani radovljiske graščine so v soboto zvečer odprli razstavo domaćina Franceta Boltarja. Avtor, ki se predstavlja z akvareli, hkrati dokazuje, da odlično obvlada tovornstvo tehniko. Pripravlja pa tudi že drugo samostojno razstavo, na kateri bo prikazal slike v olju. Razstava bo odprta do 31. marca, vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. — (A. Z.) — Foto: F. Perdan

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

V marčnih številkah »Gorenjca« izpred sedemdesetih let beremo hude, strasne polemike o kranjskem vodovodu. Očitna je napredna usmerjenost »Gorenjca«, ki se je boril proti uveljavljaju nekaterim ozkočnim in sebičnim interesom svojih političnih nasprotnikov.

V onih dneh pred sedemdesetimi leti Kranj še ni imel svojega vodovoda. Vodo za pitje in za gospodinjstva so takrat črpali iz nekaterih mestnih pa tudi zasebnih vodnjakov; za večje potrebe pa sta dajala svojo čisto ali kalno vodo Sava in Kokra.

V to idilično preproščeno — ki pa je bila seveda s higieno in zdravjem skregana — je pričel udarjati odmev vsespolnega napredka v svetu. Razvijajočemu se mestu, je postal vodovod nujno potreben.

In tako je zagorel kres pričkari med pristaši napeljave pitne vode s Čemšenika v Kokri in pristaši izkopa vodnjaka pod mestom, iz katerega naj bi mesto črpalо pitno vodo.

Naprednjaki, katerih stališča je zastopal »Gorenjec«, so bili seveda za napeljavovo vodo iz Kokre — čes, saj vode ne potrebuje le mesto Kranj, pač pa tudi velike vasi ob cesti od Kokre proti Kranju. In da bi bila voda izpod gora mnogo bolj čista in zdrava kot voda iz vodnjaka pod mestom, v katerega bi gotovo pronicaла voda iz greznic in gnojničnih jam, (ki jih je bilo tedaj v mestu šest!).

Nasprotniki zbrani okrog nekaterih reakcionarno in tradicionalno usmerjenih kranjskih meščanov in bogataških trgovcev, ki pa so se radi imenovali tudi »industrialci«, so vihteli svoj argument: mesto naj si vodo preskrbi samo zase, kaj bi skrbelo za okoliške vasi! Bodčnost jih seveda ni skrbela, naj rodovi, ki pridejo za njimi, skrbe sami zase, ko bo Kranj večji in bo potreboval več vode.

In tako je prešlo vprašanje naprave vodovoda z osebnega na politično področje. Odsev tega boja kar sami preberimo v »Gorenjcu« št. 10, letnika 1901:

»Volilci! Razmotrovajte to stvar resno, pri prihodnjih volitvah imate odločiti, ali Kranj dobi zdravo vodo ali ne!

Ne poslušajte kričačev, ampak premislitev o stvari sami in potem volite. Za našo prihodnost gre in te to imejte pred očmi!«

Ne boste med takimi volivci — na te bo najhujši

pritisk — ki so kot ljubčeki iz narodne pesmi »da imajo tako navado, da zmeraj kaj druga žele.«

Marsikatera vest, prebrana v starem časniku, zбудi nehotne v nas nekakšno nostalgijo, lepo misel na nekatere dobre stvari iz starih časov. Tako preberemo v »Gorenjcu«, da je v marcu 1901 umrla v Kranju »kavarnarica gospa Karolina Geiger, stara 61 let.«

Njena kavarna je bila nekaka špecialiteta našega mesta. Dokaj lepih uric smo preživeli v teh prostorih, kjer je originalna, šegava, vedno vesela in poštena Geigerjeva mama točila izborno črno kavo.

Stari Kranjčani se gotovo še spominjajo nekdanje Geigerjeve kavarnice. Sprva je bila v Prešernovi ulici (v hiši pesnikove smrti), kjer je nasledila koncesijo prejšnjega kavarnarja Švicarja Florijana Pua; potem pa se je 1.1904 preselila na sedanji Maistrov trg (prej Mesto št. 53). Naslednik Pue je bil Kristian Geiger, napreden in razgledan mož, nekaj časa po letu 1860 tudi lastnik stare meste hiše. In pa — seveda — tudi brumen član, celo podčastnik, kranjske Narodne straže v letu 1848. Ta Prešernov sodobnik ima določene zasluge za raziskavo zgodovine starega Kranja. Otel je namreč pozabi napis — bojda vklesan v neki razpadajoč kamen v kleti Mestne hiše (ki je bila tedaj njezina last!). Napis je bil seveda nemški in riman, po slovensko v nevezani besedi, pa slove tako:

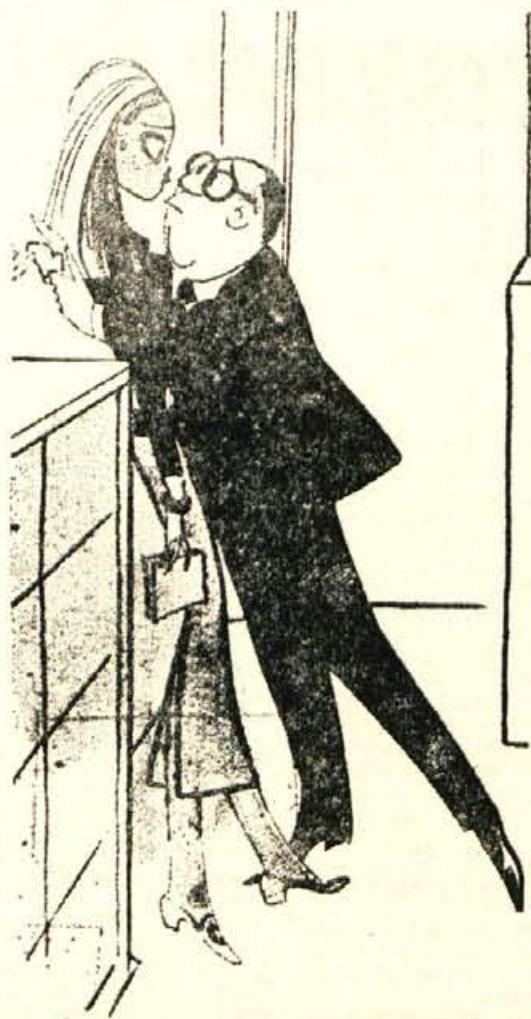
»Ko se je v tej viteški dvorani nadvojvoda Ernest v izbrani družbi žlahtnih prijateljev gostil, je bil židane volje in pil v čast viteštvu, v spomin na hrabre boje in v hvalo svojih habsburških fevdov — zlatega dolenca.«

Kristian Geiger se je še pred marčno revolucijo 1848 doselil v Kranj iz nemškega Kelmorajna (Köln ob Reni). Potomci njegovi žive v Kranju še dandanašnji.

A kaj je z ono nostalgijo, ki smo jo bežno navrgli, bo utegnil kdo vprašati?

V Kranju danes — kljub vsestranskemu razvoju in ugodju — skoro ni gostinskega lokala, kjer bi bilo prijetno domače. Kaj šele kavarnice, kjer bi človek ob kavi mogel v tišini prebirati časopise, napisati pismo ali celo kaj več napisati. Bili so nekoč časi, ko so pesniki, pisatelji in esejisti prav v tihih kavarnah našli čas in navdih za pisanje.

c. Z.

— Če vas vaša žena ne razume, zakaj ne napišete pismo za rubriko »Zaupaj se mi«?

Svetovna razstava v številkah

Res, da so svetovno razstavo v Osaki na Japonskem zaprli že septembra, vendar pa so nekaj številk objavili šele pred kratkim. Na razstavi je sodelovalo 76 narodov, v 183 dneh pa jo je obiskalo več kot 64 milijonov ljudi. Na dan se je poprečno izgubilo 263 otrok ali skupaj 48.000 otrok. Zbolelo je 75.600 obiskovalcev, osem jih je umrlo, ena ženska pa je rodila.

Najbolj varčni so Japonci

Splošno je razširjeno mnenje, da so Škoti najbolj varčen narod na svetu, pa tudi najbolj skopuški. Vendar pa Japonci privarčujejo v tej ali oni obliki 20 odstotkov svojega zasluga. Večina delavcev in uslužbenec na Japonskem prinese s seboj na delo tudi kosilo, čeprav številne družbe nudijo delavcem tople obroke za nizko ceno. — Za Japonci so v varčevanju na drugem mestu Zahodni Nemci, ki prihranijo 16 odstotkov svojega zasluga. Škoti prihranijo le 8 odstotkov.

Turizem v Avstriji

Po podatkih o prenočitvah turistov je Avstrija med vodenimi državami, ki se gredo turizem v Evropi. Lani je v Avstriji prenočevalo 6,5 milijona domačih in tujih turistov. Precej manj prenočitev je imela Švica — nekaj manj kot 5 milijonov, sledi ZR Nemčija z 2,9 milijona, Grčija 2,8 milijona, Francija 2,3 milijona, Italija 2,2 milijona, Jugoslavija 2 milijona in tako dalje. Avstrija ima tudi največji delež prenočitev inozemskih gostov — kar 69 odstotkov, sledi Jugoslavija s 65 odstotki, Švica s 63 odstotki in Španija z 49 %.

Danes po svetu blodi okrog pet do šest milijonov Ciganov. Resnici na ljubo moramo povedati, da niso nikjer v svetu prijubljeni. Ljudje jih imajo za potepuhe, berače, čarownike ipd. Narodoslovje pa je prav na primeru Ciganov zabeležilo edinstven primer v zgodovini. Cigani so uspeli tisoč let obdržati svoje značilnosti kljub množičnim selitvam po vseh kontinentih sveta. V zgodovini so se po svetu tako raztresli samo še Židje, ki pa so se vzivedli s civiliziranimi narodi posameznih držav in prilagodili življenu novem okolju.

Cigani so bili stoletja preganjeni in zatirani, najtežje dneve pa so preživeli v minuli vojni. V nacističnih taboriščih so ustrelili, zdušili s plinom ali pa obesili prek 400.000 Ciganov. Tudi gorenjski Cigani pomnijo te dneve. 21. maja 1941. leta so v begunjske zapore pripeljali 43 Ciganov, zanimivo pa je to, da so se vsi pisali Rajhard, kar je razvidno iz knjige zapornikov begunjskih zaporov, ki jo hrani Gorenjski muzej v Kranju.

Se danes je sporno vprašanje o poreklu Ciganov. Nekateri menijo, da je njihova pradomovina Egipt, drugi spet iščejo njihovo poreklo na področju Mezopotamije ali pa Indije.

Se pred prihodom Ciganov v Evropo so Cigane imenovali Egipčani. Ni nam znano, če so Cigani sami trdili, da so prišli v Evropo z obale Nila. Znano je, da so se vodje ciganskih skupin predstavljalni kot vojskovedje Egipčanov.

Cigani so se v Evropi pojavili pred petsto leti. Cigani se v srbski zgodovini prvič omenjajo 1348. leta, na Češkem 1399. leta, v Zagrebu 1378. leta, na Danskem 1420. leta, v Parizu 1427. leta, v Rusiji 1500. leta in na Švedskem 1515. leta. Tedanjem nemški kronisti so zapisali, da so črnolasi ljudje, ki potujejo navzgor ob Donavi v dolgih karavanah, nekateri pa, drugi na konjih, z veliko prtljago in otrok, najbrž Tatari. V srednjem veku so imeli vsi

sploh pa so bili vedno brezdelneži in rojeni lažnici. Ciganska laž ima svoje zgodovinsko opravičilo. To je normalni refleks samoobrambe, saj so jih stoletja preganjali iz kraja v kraj.

Ustno izročilo pravi, da so Cigani spremljali tatarsko vojsko na njenih osvajalnih pohodih z nalogom, da skrbijo za orožje. Oni so Tatari brusili meče, pa zato baje še danes srečamo Cigane, brusilice nožev. Če so Tatari zavzeli neko mesto in v njem ropali osem dni, so imeli Cigani pravico, da po osmih dneh poberejo vse, kar je v mestu še ostalo.

Novejša zgodovina se nagiba k temu, da išče poreklo Ciganov v Indiji. Tako so v Indiji odkrili pokrajino, ki se imenuje Czigania in pa hrib, ki se imenuje Zigana.

V knjigi o kraljih perzijski pesnik Firdusi pripoveduje sledečo legend:

»Okrog 420 let pred našim štetjem je Behram-Gur, moder in dobrohoten vladar, opazil, da njegovi siromašni podložniki propadajo zaradi pomanjkanja zabave. Iskal je način, kako bi razveselil njihov duh in jih razvedril od napornega življenga. Zato je poslal poslanca Shankalu, kralju Kambodže in indijskemu maharadži. Zaprosil ga je, naj med svojimi podložniki izbere in pošlje v Perzijo ljudi, ki bi bili po svoji nadarjenosti sposobni drugim olajšati življeno in vnesti radost v enolično delo.

Malu je v Perzijo prispealo 12.000 pevcev in godev, moških in žensk. Behram-Gur jim je dal zemljo, oskrbel jih je z žitom in živino, da bi lahko brezplačno zabavali njegov narod. Že prvo leto so ti tjudje zanemarili poljedelstvo, pojedli so žito in ostali brez sredstev za življeno. Behram se je razjezik ter ukazal, naj ti ljudje takoj poberejo svoje glasbene instrumente in osle, pa naj gredo po svetu, da bi si s petjem služili vsakdanji kruh. Zato Luri še danes blodijo po svetu s trebuhom za

Jože Vidic
(I)

Cigani nekoč in danes

Cigani prave ali pa lažne prepustnice, prava ali pa lažna priporočilna pisma. Te prepustnice za gibanje in priporočilna pisma so dobili od cerkvenih dostojanstvenikov in vladarjev. V teh pismih je pisalo, da Cigani za svoje grehe delajo pokoro tako, da se potepajo okrog in prosijo za miločino. Lahko razumeš, zakaj so taka pisma Cigani tudi ponarejali.

Iz 1423. leta je ohranjeno pismo naslednje vsebine:

»Mi Sigismund, kralj Madžarske, Češke, Dalmacije, Hrvatske in drugih krajev... Naš verni Ladislav, vojvoda Ciganov in drugih njemu podložnih, so nas ponučno zaprosili za posebno dobrohotno naklonjenost. To se nam je dopadlo, zato njihove prošnje ne bomo zavrnili. Če omenjeni Ladislav in njegovi ljudje pridejo v kakšen kraj našega cesarstva, v mesto ali vas, priporočamo, da jim pokazete, da ste nam verni. Vi jih boste na vsak način ščitili, tako da so vojvoda Ladislav in njegovi Cigani lahko znotraj zidov vašega mesta, in da se jim ne pripeti nič slabega. Če se bo med njimi pojavil pisanec in se bo dogodil nemil slučaj, vseeno kakšen, Mi želimo in strogo zapovedujemo, da ima samo vojvoda Ladislav pravico kaznovati ali pa od obtožbe oprostiti krivce...«

Iz besedila je razvidno, da si je ciganski starešina izbral slovansko ime. Cerkvene oblasti so jim izdajale priporočilna pisma v prepričanju, da cigani res hodijo po svetu zaradi pokore.

Ciganske legende pravijo, da je pradomovina Ciganov nekje v Mezopotamiji v Prednji Aziji, od tam pa naj bi se razpršili po vsem svetu. Skoraj vse legende so si enotne v tem, da so bili Cigani dobrí kovači zlata, brona, žege in drugih kovin, godci, ki so zabavali ljudi in se ukvarjali s preročovanjem itn. Na

kruhom, s seboj pa vodijo pse in volkove, na popotovanju pa kradejo dan in noč.

Neki angleški popotnik, ki je v preteklem stoletju prepotoval indijski pokrajini Sind in Beludžistan, je takole opisal ta narod: »Luri so potepuhli brez stalnega mesta bivanja. V teh in drugih pogledih so zelo podobni evropskim Ciganom. Vsaka njihova skupina ima kralja, na glasu pa so kot tatovi. Njihova zabava je petje, ples in pijanecanje. Poleg instrumentov vsaka skupina vleče s seboj še medvede in opice, ki so dresirani. V vsaki skupini so tudi posamezniki, ki se ukvarjajo s preročovanjem...«

Oglejmo si, kako je pisatelj Josip Jurčič v knjigi Jurij Kozjak opisal Cigane:

»Kako uro od grada Kozjaka, pri majhnem potoku na zeleni trati, kjer sta dve stari vrbi žalostni pripogibali svoja ramena k lomu, sedela je druščina v lice zagorelih in zaraščenih mož okrog ognja. Črni lasje, rjava koža in v raztrgani obleki razgaljena telesa, vse to nam kaže, da so ciganje. Bilo jih je kakih enajst; vsi so imeli dolge nože za pasom. Ravno toliko konj, majhnih grivastih mušic s privezanim sedlom in raztrganimi culami na hrbitu se je pasto okrog. Žensk in otrok nimajo s seboj, in to je znamenje, da to nima navaden trop ciganov, kakor se privlečejo radi poleti in pozimi, temveč da nameravajo kak posebrega.

Poveljnik tej druščini, grozni in strahoviti vsakemu posameznemu človeku, bil je velik, suh cigan svetih oči...«

Starejši ljudje se bodo nedvomno spomnili, da so tudi pri nas pred vojno po vseh hodiли Cigani z dresiranimi medvedi, ki so bili za nosnico privezani na verigi. Medvedi so plesali, Cigani pa pelci: »Pleši, Marko, pleši...« Tudi dresirane opice so vlačili s seboj. Na ta način so si služili kruh.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

193

»Bedarija, za katero sem se bedak navduševal, ker sem bil nič, ubogi nič! Socializem, ha,« se Federle zakrohotata. »To je stvar, ki jo potrebujejo ljudje, ki se sami ne morejo povzeti z dna, pa mislijo, da jih bo odrešil nekakšen socializem. Pri nas se ta reč ni obnesla, pa tudi v Rusiji se ne obnese. Stradajo. Lakota jih kosi bolj, kakor jih je vojna...«

»Pozabilaš, da začenjajo iz nič. Vojna, revolucija, državljanska vojna, intervencija kapitalističnih držav, zdaj pa še kapitalistična blokada. Toda Rusija si bo pomagala sama. Premagala bo bedo in lakoto, zaostalost, nerazvitost, imela bo kruh, imela industrijo...«

»Prazne marnje...«

»Zame ne!«

»Potem pojdi v Rusijo! Saj si se že med vojno pajdašila z nekim boljševikom,« zgrabi Federle pravo besedo, s katero se bo lahko odkrijal žene, ki ga je sinoči iznenadila s srečanjem v gostilni, kjer bi je nikoli ne pričakoval, in ga premamila z lepoto, ki pa je nič proti temu, kar mu lahko pokloni Anna-Marie. »Ne glej me tako,« se ji posmehne v obraz, bledo pobaran od mesečine. »Vse vem. Bil je neki Konstantin. Mojo oblike si mu dala. Njegova pisma imam...«

»Franc, Franc, podel si, podel...«

»Menda si tega Konstantina nisem izmisnil?«

»Nisi. Bil je tu. V tovarni šote sva delala...«

»Torej, priznavas? Glej, glej?«

»In tudi pobegniti sem mu pomagala. Bil je vendar naš človek. Bil je socialist...«

»Boljševik!« vpade Federle z glasom, kakor da jo hoče opozoriti na bistveno razliko. »In jaz moji ubogi materi nisem verjel, da si se vlačila z Rusijo!«

»Tvoji materi, umazani svetohlinki! Njej, ki mi je hotela iztrgati sina, njej...« se iz Stefi odpre veletok besed in se razlije v razburkano morje stare bolečine, poníjan in vsega, kar je moralna v penzberških letih pretrpeti. »Slavko ti bo lahko povedal vse. Slavku boš verjel. Dvakrat me je spravila v ječo, dvakrat z lažnimi obtožbami...«

»Z lažnimi? Daj, no, daj,« se posmehuje Federle. »Rus, ki si mu pomagala pobegniti, ni laž! Lagala si til Lagala pred sodiščem! Ne pa moja uboga mati,« pravi, ne da bi ji povedal, da je star svetohlinka, do katere mu v resnici ni bilo ničesar, umrla kot pijanka v neki nepregloboki luži nedaleč od hiše. »Sama si povedala, da si pomagala Rusu... Sicer pa tvoja stvar... Do mene ti tako in tako nikoli ni bilo... Med vojno si dokazala. Pozabila si name. Nisi me iskala. Pobegnila si... bi Federle rad prešel na umirjeniški pogovor. Čas ga preganja. Do jutra ne smeta ostati tu. Že tako ga je polomil, ker jo je pripeljal sem. Zato bi jo rad naglo pripravil do priznanja, da ga nikoli ni ljubila in da je prav s svojim zapletom s tistim ruskim boljševikom in s svojim pobegom iz Penzberga dokazala, da je za vselej zavrgla njega, moža. »Pobegnila si. Osem let in pol nisem vedel, kje si. Torej sem imel časa dovolj, da sem te pozabil. Dzaj pa prideš in se hočeš vnovič vriniti v moje življenje. Pozabil sem te, da, pozabil...«

»Se pred urami si govoril drugače,« bi Stefi rada pozabila žaljivke, ki so se vsipale nanjo iz Francovih ust. Ni prišla k njemu zaradi sebe. Prišla je zaradi Slavka, ki potrebuje očetovo pomoč. Brez te pomoči se bo le s težavo prebijal do mature. »Pozabiva, kar je bilo med nama,« se zaradi Slavka poniže pred Federlom. »Nisva sama,« govoril o Slavku. Rada bi ga spomnila na otrokovo rojstvo v Grazu, mu priklicala v spomin Slavkovo otroštvo, pa ne more mimo Francovih pobegov in življenja z ono drugo, ki ji je Franca odtujila, njet in otroku pa povzro-

čila toliko nesreča in gorja, da ga ni moč z nekaj besedami izpovedati. »Pomislil samo, kako mi je bilo, ko si naju zapustil v Trstu in pobegnil v Meran,« pravi, ne da bi omenila Anno Bauerjevo. »Si pozabil na Innsbruck? Takrat bi me pustil samo z otrokom, pa bi se ustalila v Innsbrucku. Me nisi prosil, ko sva prišla z otrokom v Trst, naj ostancem pri tebi in da bova začela novo, lepše življenje. Verjela sem ti, da si se umril, pa...«

»Nehaj, nehaj s spomini, ki ne vodijo nikam,« bi rad prekinil njen samogovor.

Toda Stefi ne more prenchati. Mora ga spomniti na njegov drugi pobeg.

»Kako bi ne bežal? Nisva bila za skupaj!«

»Po tvoje morda res ne. A zakaj si me potem vabil v Graz?« ga vprašuje, ne da bi omenjala Anno Bauer.

»Zakaj? Zakaj? V svojo nesrečo, kajpak!«

»V svojo nesrečo? Čudno? Čudno?«

»V nesrečo, da! Brez tebe bi se povzel v Hartbergu! Uspel bi s svojim časnikiom!«

»Kajpak, jaz sem zakrivila polom,« je Stefi za trenutek pikra.

»Ti, ti... Moja mati je imela prav. Prinašalka nesreča si. Ja, prinašalka nesreča takrat, pa tudi sedaj... Ti bi onesrečila slehernega... O, to sem že zdavnaj čutil, že zdavnaj vedel... Pa te srečam sinoči in ti grem na limanice... Premašila si me... zapeljala... Nisem ravnal prav, da sem te pripeljal sem... Osem let... V teh osmih letih se je marsikaj spremenilo. Tujca sva si, še večja tujca, kakor sva si bila...«

»Tuja? Morda? Vendar imava nekaj skupnega... Sina imava... Slavka imava, Ja, Slavka! Tudi nan; bi moral pomisliti, Franc... Otrok te je hudo pogrešal. Iskal te je. Pisaril pišma...«

»Povedala si. Vse si že sinoči povedala... Ne ponavljam! Res, sina imam. S teboj ga imam, a...«

Stefi čaka, da bo Franc povedal do kraja, kar je mislil.

Franc pa premolkne. Loteva se ga zadrega.

»No, le povej! Bi rad rekel, da ti je tudi sin tujec?«

Zakaj ni več petja na vasi (8)

Četrtkovi večeri in narodna glasba

Franco Potočnik iz Selške doline (Bukovica 24) nam je pisal kar dvakrat. Prvo pismo, ki nam ga je poslal še pred začetkom objavljanja naših zapisov o petju na vasi, je tiskarski skrat (!) spregledal, zato ga v začetku nismo najavili kot druge zapise. Potočnik nam je potem pisal še enkrat — v skrbah, če njegovega dopisa ne bomo objavili. Opravičujemo se mu, ker smo prvo pismo spregledali. Ker so v njem tudi opisi nekaterih zanimivih pustnih običajev, ki v naši rubriki še niso bili opisani, bomo objavili tudi te, seveda pozneje, ko bomo z našo anketo pri kraju.

Po zadnji vojni se je življenje na vasi temeljito spremeno. Mladi odhajajo na delo v tovarne — nekateri zjutraj, drugi popoldne. Zaradi tega fantje zvečer ne morejo skupaj na vasovanje.

Tudi stari kmečki običaji gredo v pozabo. Veliko je bilo včasih kmečkih del, pri katerih so vaščani pomagali drug drugemu. Ob takih prilikah se je vedno pelo. Mladina se je učila petja od starejših. Tako je šlo iz roda v rod. Danes pa se mladi skoraj nimajo kje naučiti peti stare slovenske narodne pesmi. Še v ljudskih šolah zelo malo poje, radio in televizija pa sploh odvračata mladino od narodne pesmi, saj so popevke na prvem mestu. Če je, na primer, oddaja z mešano zabavno glasbo, lahko večkrat slišimo napovedovalca, ko reče: »Dzaj pa še ena za mlajše poslušalce.« Seveda je s tem napovedana popevka. Torej je narodna pesem samo za starčke! No,

res je na radiu še dosti tako imenovane narodno-zabavne glasbe, vprašanje je le, če tiste pesmi res smemo štetiti za narodne!

Spomnim se nekaj let nazaj. Takrat je bilo v naši vasi še malo radijskih sprejemnikov. Tudi pri nas ga nismo imeli, pa smo hodili drugam poslušati četrtkove večere, največ zaradi petja. Takrat so velikokrat peli Fantje na vasi; znali so tako lepo in preprosto zapeti, da nas je vse prevzelo. Če bi danes predvajali več takega petja, bi tudi današnjo mladino pritegnili k poslušanju in petju. Zakaj ne bi Marjan Kralj izkoristil svojih sposobnosti še za to, da bi navdušil našo mladino za lepo domačo pesem. Slovenska mladina ima še veselje do petja. Dokaz za to so številni zbori, ki še obstajajo. Še ni dolgo tega, ko sem slišal zbor iz Britofa pri Kranju. Zelo lepo so peli. Žal na radiu verjetno ne bo več mesta zanje. Razne popevke pa lahko slišimo vsak dan. Še lahko slišimo slovensko narodno pesem, le slovenska glasbena javnost bi ji morala dresti mesto, ki ji pripada.

Vzrok, da petje na vasi izumira, je tudi v tem, ker se danes vse preveč pchamo za večjim in čim lažjim zaslužkom, pri tem pa postajamo vse bolj živčni, nervozni. Neroven človek pa nikoli ne

poje. Včasih smo peli, če smo bili veseli, v žalosti pa je posem pomagala, da se je človek notranje sprostil. Zdaj pa nam je postal denar glavni cilj...

Slovenci bi morali biti na svojo narodno pesem zelo ponosni, saj so redki narodi, ki bi znali tako lepo več glasno peti kot mi.

Prepričan sem, da bo današnji človek spet začutil po-

trebo po lastnem udejstovanju tudi v petju. Nekdo bo moral mlade prepričati, da bo še prav tako mlada in napredna, če bo prepevala narodne pesmi. V škofjeloški občini imamo predsednika skupščine Zdravka Krvina, ki prav rad poje, pa mislim, da mu nihče ne more oporekat, da ni mlad in napreden. On naj bo vzor vsem mladim!

Franc Potočnik

Hrup avto-mobilov in petje

Antonija Pravst iz Hrastja nam je takole napisala:

Tudi jaz soglašam s pisci dosedanjih člankov, ki v glavnem poudarjajo, da je vzrok za prenchanje petja na vasi predvsem spremenjen način življenja in množična zapoštitev ljudi z dežele v tovarnah in ustanovah v mestih.

Rada se spominjam časov, ko se je na vasi prelepo petje razlegalo pozno v noč. So pa še drugi vzroki, zakaj tega ni več. Kdo naj bi danes sploh še mogel slišati ubrano petje fantovskih glasov, ko pa hrup avtomobilov ne prencha niti minute? Tudi če bi

fantje peli, jih v marsikateri vasi zaradi ceste in prometa ne bi slišali! Ljudje divijojo s svojimi avtomobili do ram in jutranjih ur.

In drugi vzrok: Kdo pa bo še pel v temnih nočeh, saj se tisti, ki ima količaj glasu, lahko izkaže v Ljubljani na RTV! Tako hitro najde kup oboževalk, pa še kakšen dinar zasluži.

Včasih so fantje s petjem izražali hrepnenje do tistih, ki so jim bile pri srcu, da bi jih slišale. Dandas pa je vse drugače: na enem vogalu stoji Janez z Micko, na drugem pa že osvaja Franco ...

Antonija Pravst

Gorenjski kraji in ljudje

Kako so SLAKI osvojili Ameriko(18)

»Sedmo v sprednjem delu letala. Zaradi enotnih oblik in napisov Slak vzbujačno precej pozornosti. Soponiki, sami prijazni ljudje običajno, nas z zanimanjem opazujejo. Beseda rodi besedo in kmalu se zapletemo v pogovor. Dobro uro kasneje smo že veliki prijatelji. Sploh opažam, da je v zraku laže začenjati pogovore kot, denimo, v avtobusih ali vlačkah. Pojav bi brez dvoma zaslužil podrobnejšo raziskavo.

V Denverju ostanemo šest ur. Z aerodroma odvrimo do dvorane, polne nestrpnih poslušalcev, ki komaj čakajo, da jim bomo zaigrali in zapečeli. Nastop seveda uspe, vendar ne utegnemo podrobnejše opazovati reakcije občinstva. Tako po koncertu moramo namreč na pot, ki pelje proti zahodu. Pred seboj imamo 9 ur nepretrgane vožnje. Končni cilj je mestece Rock Springs v državi Wyoming. Toda o njem pozneje.«

KAVBOJI SE NISO IZUMRLI

»Klub precejšnjih utrujenosti in enakomernemu, uspavajočemu brnenju avtomobilskega motorja mi spanec ni mogel do živega. Najeti kombi je vztrajno požiral kilometre, ne meneč se za mesta in pokrajine, skozi katere smo brzeli. Široka osem-pasovna cesta si kot kača utira pot čez deželo. Okolica in stavbe so sprva precej podobne evropskemu Severu, kasneje, v Coloradu, pa predejno v brezljivo rjavkasto stepo, ki jo poživljajo kamnite gore nenavadnih oblik. Rek in potokov ni videti, le tu in tam kakšno jezerce, obdano z belim pasom soli, razbijajo morečo enoličnost rahlovalovitih prostranstev. Edini prebivalci negostoljubnih ravnic so krave, tisočglave črede živine, ki mulijo žilavo, v šopih rastočo travo.«

Dan se je nagnil k večeru. Neopazno so stepe prerasle v bujno poraslo savano. Zahajajoče žoltordeče sonce je pozlatilo planjavo in ji dalo popolnoma nov, čaroben sijaj. Potlej je — malone hi-poma — nastopila noč in žarometna avtobusa sta bila edini svetli točki v temnem niču.

Rock Springs, tipično zgodnjajoško gnezdo, polno starih pivnic, bi — če bi s prečelji odstranili neokusne svetleče reklame — lahko služilo za snemanje westernov. Polno je kavbojev, ožganih, krepkih fantov, ki na konjih ali džipih drvijo okrog in čuvajo govedo. Slovencev tod ni malo. Skoraj vsi so doma iz okolice Škofje Loke.

6. oktober, Danes smo bili priča dokaj redkemu pojavi,

o katerem sem pisal v enem izmed prejšnjih nadaljevanj, a ga osebno še nisem doživel; v enem samem dnevu so se izmenjali trije letni časi. Zjutraj je pritiskala poletna vročina, opoldan sta dež in veter uslavila tipično jesensko vzdusje, zvečer pa se je razdivjal pravi zimski metež, ki noči in noči pojennati. Tla so pokrita s 5 centimetrov debelo snežno odejo. No, mene sprememb ne moti. V sobi sem odkril klavir in orgle ter »organiziral« solo predstavo. Imenito sem se zabaval.

7. oktober. Spet nam je težko pri srcu, ker moramo naprej. Sinočnji nastop in ljubeznivost prebivalcev, katerih družabne navade so popolnoma demantirale splošno veljavno mnenje, da v zankrih, od boga pozabljenih krajin sreča bodisi čudake, bodisi vase potegnjene, zagnjene puščobneže, sta zapustila izreden vtis. Rock Springsa zlepa ne bom pozabil.

Dopoldan torej krenemo na 330 milij dolgo romjanje v Aspen. Romanje pravim zato, ker je cesta polna zametov, ki povzročajo šoferju hude preglavice. Ure in ure dolgo ropotamo čez pobeljeno prejno. Pusti pašniki niso več neobljudeni. Poleg dolgorogih ameriških krav je vzduž asfaltnegataku tudi precej šakalov. Mraz in pomanjkanje hrane sta jih prisilila, da so se priplazili bliže človeških naselij.«

V KANJONU REKE COLORADO

»Potdeset kilometrov dlje je zaradi manjše nesreče promet začasno zaprt. Zatečemo se v umazano obcestno restavracijo in naročimo kavo. Tri zavajljene natakarice zdolgočasno biljijo predse. Brž plačamo in zlezemo nazaj v kombi, ki odbrzal dalje. V Coloradu smo. Sneg izgine, zamenjajo ga mehke zgodnjajesenske barve. Nenadoma opazim, da zavijamo v slavn kanjon reke Colorado. Ob avtostradi so nanizana drobna, slikovita naselja. Spominjajo nas na prizore iz Disneyevih risank. Avtomobil kako uro vozi po dnu soteske in šele nato prične lesi na vzgor, planoti nasproti. Pribor, ki smo mu priča, je neponovljiv. Rdečkaste stene, podobne tisočmetrskemu okamenelemu valu, silijo kvišku, k nebui, in so nema priča vsemogočnosti narave. Milijon let je bilo treba, da so se okluki reke prezrli do dna debelih skalnatih plast, kjer zdaj pohlevno vijugojo navzvod, stisnjeni med navpične strmine, sadove svoje nekdanje moči.«

(Nadaljevanje prihodajo sredo)

Janez Rebernik

Janez Dolinšek

Na Možjanci

Za prebivalce vasice 678 m nad morjem je garanje na kmetijah edini vir dohodka

Zelo rad hodim po odmaknjenih hribovskih vaseh. Ljudje so veliko bolj prijazni, ljubeznivi in neposredni. Lahko se na vse mide viže pomenuje z njimi in je redko kdaj jim zmanjka besed. In čeprav njojove kaše in shrambe niso prepričljivne, ti radi postrežijo.

V sredo sem obiskal Možjanco, vasico, ki leži 678 metrov nad morjem, na obronkih krvavškega predgorja. Dobrih sto metrov dalje od Alp pensiona v Tupaličah, (če gremo od Kranja proti Predvoru), se odcepí makadamska cesta v hrib. Njena višinska razlika je 200 metrov. Zgradili so jo 1957. leta. Glavni graditelj je bila takratna gozdna uprava, veliko pa so pomagali Možjančani sami. Zvezili so ves kamen, vsak kmet pa je dal še pet metrov lesa. In še za lopate in krampe so morali krepko prijeti. Danes je cesta takšna, da le ob največjem snegu in poleđici ni prevozna.

Za Možjanco je značilna rdečkasta prst, ki ji domačini pravijo kar »labora«. Vas ima 14 hišnih številk, od tega jih nekaj že visi na počitniških hišicah. Nobena skrivnost ni, da je vasica privlačna za »vinkendaše«, ki prihajajo sem zaradi miru, prijetne okolice in prijaznih ljudi.

Možjančani so kmetje. Nekaj jih ima po cel »gruntu«, ostali pa po pol »grunta«. Torej, kmetije niso preveč velike, zato tudi zaslužek ni velik. Zaradi tega se večina mlajših odloča za delo v dolini, na predvorski žagi in v Kranju. Večina jih hodi na avtobus peš, nekateri pa imajo že osebne avtomobile. Za-

radi oddaljenosti od glavne ceste se njihov delovni dan začenja zgodaj, saj je do avtobusne postaje v Tupaličah debela ura hoda. In prav toliko nazaj. Možjančani prenašajo to brez godnjanja.

SKODA ZARADI DIVJACINE

Ko sem se skupaj s fotoreporterjem Francijem in profesorjem Zorcem vrtel okrog cerkve sv. Nikolaja (ta svetnik je njihov patron), se nam je pridružil domačin Rebernik Janez, po domače Mežnarjev Janez. Ze vrsto let si prizadeva, da bi napredek iz doline priselj tudi k njim. Vsaj tisto, kar je najosnovnejše za povezavo s svetom, so dobili. Cesto, 1950. leta elektriko, pred vojno vodovod in skromno javno razsvetljavo po vojni. »Vendar smo moral skoraj vse zgraditi sami,« pravi Rebernik. »Graditeljem vikendov, ki jih je tod okoli vedno več, pripomem, naj sami poskrbijo za vodo. Vode nam večkrat tudi zmanjka. Ne preostane nam drugega, kot da jo po strmem bregu nosimo iz doline Močeve...«

Mežnarjevemu Janezu ni zmanjkalo besed.

»Kmetje plačujejo res nekaj manj davka zaradi višine, vendar pa je prispevek za socialno zavarovanje visok. Intoto napišite, da nam povzroča divjačina veliko škodo. Predvsem divji prašiči. Kadarki jih lovci preganjajo, jim radi pomagamo. Prav tako pa nam tudi toča kdaj kaj zbljede. Takšne, kot je bila 1968. leta pa še ne pomnimo. Kot pest debela. Kar je bilo na planem, vse je razbil. Se-

med vojno nas ni bilo nikoli tako strah kot takrat. Preplašeni smo kukali izven oken...«

Vendar pa Možjance ni tako neznan, kakor bi si kdo mislil. Rebernik mi je povedal, da prihaja ob sobotah in nedeljah k njim veliko izletnikov. Pa še ne pritožuje se, če na Možjanci ni gostilne. Pri vsaki hiši imajo domačo »kačjo slino« in dober domač kruh in kaj zraven. Iz razgovora z Janezom sem še izvedel, da so tudi motorne kosičnice že prodile na Možjanco. Traktorjev še nimajo, ker se zaradi velike nagnjenosti terena ne obnesejo preveč.

SAM NA KMETIJI

Ko smo se odpravljali proti domu, smo se zapletli v razgovor s Kodrmanovimi. Streljaj od Kodrmanov smo opazili Janeza Dolinška, ki sam obdeluje kmetijo. Zateli smo ga pri branju Glassa in Kmečkega glassa. Povedal nam je, da ima 10 hektarov zemlje in da goji vse kulture, vendar se po njegovem mnenju to ne izplača več. Pravi, da bi se še najbolj splačala živinoreja. »Garanje je pri nas. Gnoj in zemljo moraš nositi v breg, povrhu pa še orati ne moreš na ravinem. Vse žito, kar ga pride, lam, ni vredno več kot 300 jurjev, če pa računam delo in ostale stroške, pa znese najmanj 600.000 dinarjev.«

Dolinšek je pripovedoval: »Naša največja nadloga je zaostalost. Predolgo so nas zapostavljali, sedaj pa se v enem dnevu ne da popraviti vsega. V preteklosti je manjško rekel, da nam bo pomagal, v resnici pa je izkorščal... No, prav ta zaostalost je kriva, da mladi ne ostajajo doma. Le kdo se bo valjal po tem bregu. Se zase nem, zakaj sem ostal. Toda, sedaj mi ne kaže druga...«

Kratek je tale zapis o prijazni Možjanci in njenih prebivalcih. Kratek kot nas obisk. Drugič, ko bo več časa, bo tudi pisanje daljše!

Besedilo:

J. Košnjek

Fotografije:

Č. Perdan

ZMRZNJENA ZELENJAVA
V VSEH VEČJIH PRODAJALNAH
ŽIVILA KRANJ

Pod Krivo čuko in Kajmačkalanom so pokopani slovenski fantje

»Sem naročnik Glasa, berem pa tudi ostale časopise,« nam piše Rudolf FRANTAR iz Poženika 13 pri Cerkljah. »V njih berem o Jubilejih, obletnicah in proslavah, ki zadevajo boje za Jugoslavijo. Berem o koroških Maistrovih borcih, berem o tem ali onem, obletnica probaja solunske fronte pa ni omenjena nikjer. Tudi tu so se bojevali prostovoljci, slovenski fantje. Ali je bil naš boj tako malo vreden, da se nas danes, po 53 letih, nihče ne spomni...« Frantar, ki se je sam udeležil bojev na solunski fronti, se nadalje sprašuje, če bodo ti boji tonili v pozabo in z njimi vse žrtve, ki so padle pod Krivo čuko, Kajmačkalonom, Sokolcem. Med njimi so bili tudi kranjski Janezi. Boji se, da utegne ta meglja pozabe zakriti tudi našo slavno osvobodilno borbo...«

Oglasili smo se pri Rudolfu Frantarju v Poženiku. Možak ni samo eden redkih še živečih udeležencev solunske fronte z Gorenjske, ampak je man tudi kot kopač vodnjakov (stern). Ta posel je podeloval po očetu. Le-ta mu je dejal: fant, zapomni si, sterne boš lahko še kopal, toda preden boš ti umri, boš modi vodovod. Zato se je Rudolf izučil tudi za vodovodnega instalaterja. Vzpon redno s tem pa je pridno kopal vodnjake. Najglobljega je kopal pred vojno pri Bobču v Kranju. Globok je bil 36 metrov, kopal pa ga je 3 let!

Pustimo to. Veliko bolj zanimiva je Frantarjeva pot do solunske fronte.

Oktobra 1914. leta so ga poslali v vojsko in ga dodelili k 17. regimentu kranjskih Janezov. Odšel je v Galicijo. Kmalu me je zadel šrapnel.

J. Košnjek

Trbojska mladina ni brez dela

Aktiv zveze mladine Slovenske v Trbojah sodeluje v tekmovanju za najboljši mladinski aktiv občine. Zato se mladci Trbojci prizadevajo, da bi zasedli čim vidnejše mesto. Organizirali so že številna predavanja, med katere je bilo najbolj obiskano predavanje, na katerem so govorili o način federativnem srušbenem sistemu. Po preizkušjanju se je razvila živahnata, ki pripravlja ob vseh pomembnejših prazničnih prizadevilih. 14. marca pa bodo na Betajnovi igro pripravljajo v okviru Kuda,

vendar igrajo mladi večino vlog. Le dve ali tri igrajo starejši. Pred Kraljem na Betajnovi so igrali že Divjega lovca in Domna.

Mladina iz Trboj je bila prav tako zelo aktivna ob referendumu za izgradnjo osnovnih šol v kranjski občini, za kar so prejeli tudi nagrado. Največji problem zanje pa je, ker nimajo svojega prostora in gostujejo v skromni sobici, kjer imajo svoje mesto tudi ostale družbenopolitične organizacije in društva. V njem so organizirali tudi disco klub, ki je za zdaj še dobro obiskan.

—jk

Možjanski otroci na poti v šolo. Preden se bojo usedli za klopi v novi preddvorski šoli, bodo morali prepešačiti dobre tri kilometre poti. V ozadju se vidi stara kmečka hiša, ki je danes predelana v vikend. Foto: F. Perdan

ZA POMLAD 71

robert
116 116

169 din

MODEL

Peč

Občni zbor hortikulturnega društva Kranj

Več podpore društvu

Hortikultурно društvo Kranj je imelo prejšnji teden 9. redni občni zbor, ki se ga izjemo članov in predstavnikov zveze hortikulturnih društev Slovenije in predstavnika turističnega društva Kranj, ni udeležil nihče od vabiljenih.

Ob tem se nam vsiljuje vprašanje, zakaj nekateri naše delo podcenjujejo in se jim ne zdi potrebno spremljati delo nekake vrtičarske organizacije. Ce kdo tako misli, se močno moti o delu in prizadevanjih našega društva. V naprednih deželah imajo tudi privlačno urejeni vrtovi, cvetje na oknih in balkonih, negovana pokrajina, parki in zelenice veliko vlogo v privabljaju turistov. Propagiranju zelenja in cvetja posve-

čajo vso pozornost, saj je to ne nazadnje kapital za razvoj turizma. Pri nas mnogi misijo, da je vse to odveč, saj je Gorenjska že sama po sebi dovolj privlačna. Zato ne vedo, da je treba tudi pokrajino negovati in urejati, da bo kot cvetoči vrt. Brez zelenja in cvetja ob hišah si naših krajev ne moremo misliti. K temu mnogo priponorejo tudi naši člani, ki jih je že 320. Naši člani ne samo, da vzgajajo vedno nove okrasne rastline, pač pa še tudi hortikulturno miselnost.

Društvo ne skrbi le za individualne vrtove, ki so bolj ali manj urejeni in oskrbani. Dve tretjini javnega zelenja je neurejenega in nevzdrževanega, ker za to ni

denarja. Tako čaka na boljše dni tudi kanjon Kokre, ki bi bil lahko privlačna turistična točka, a je sedaj vse prej kot to. V okolici mesta so gozdomi in poti obdani s kupi smeti in raznega odpadnega materiala. Celo zelenicam ob stanovanjskih blokih in v mestu ni prizaneseno. Spomladi pred čiščenjem so videti kot eno samo smetišče. Društvo si prizadeva za čistočo mesta, saj je to pogoj za lep videz zelenic.

Hortikultурno društvo se trudi, da pridobi kar največ somišljenikov za svoje delo. Za izobraževanje organizira poučna predavanja, demonstracije, ogledi lepih vrtov, ekskurzije v urejene kraje, tekmovanja ter pomaga člancem pri preskrbi s potrebnim materialom in podobno.

Delo društva bi se lahko še bolj raznolilo, če bi društvo skupščina občine Kranj pomagala vsaj v taki meri kot drugim sorodnim organizacijam. Tako pa je naše društvo edino hortikulturno društvo v Sloveniji, ki stoji na lastnih, žal še ne dovolj močnih nogah. A. B.

Mednarodna motociklistična federacija FIM je tudi letos zaupala izvedbo cestnohitrostnih dirk za Nagrado Loke avto-moto društvu iz Škofje Loke. To bo že 22. prireditve po vrsti, izvedena pa bo 29. in 30. maja v Škofji Loki.

Prireditveni odbor deluje že štiri mesece. Rezultati dela so se že pokazali. Brez poslanega pravilnika, rok prijav je 26. april, in samo na podlagi FIM koledarja je prijavljenih že 150 startov, prijavljeni pa so tekmovalci iz 18 držav. To so seveda prijave brez Jugoslovjanov. Prireditveni odbor bo skušal stopiti v stik s podobnim odborom v Opatiji. Na opatiski progi bodo namreč dirke teden dni prej. Verjetno bo precejšnje število tekmovalcev nadaljevalo pot v Škofjo Loko. Zato bodo v Škofji Loki naredili le posamezne zamjenave, ker je prijav za ozko škofjeloško progro že zdaj dovolj.

In kdo se je že doslej prijavil? Prijavljeni so stari znanci s škofjeloških dirk, je pa tudi precej novih. Naj kažejo, da naši tekmovalci iz 18 držav. To so seveda prijave brez Jugoslovjanov. Prireditveni odbor bo skušal stopiti v stik s podobnim odborom v Opatiji. Na opatiski progi bodo namreč dirke teden dni prej. Verjetno bo precejšnje število tekmovalcev nadaljevalo pot v Škofjo Loko. Zato bodo v Škofji Loki naredili le posamezne zamjenave, ker je prijav za ozko škofjeloško progro že zdaj dovolj.

In kdo se je že doslej prijavil? Prijavljeni so stari

NAGRADA LOKE 71

znanci s škofjeloških dirk, je pa tudi precej novih. Naj kažejo, da naši tekmovalci iz 18 držav. To so seveda prijave brez Jugoslovjanov. Prireditveni odbor bo skušal stopiti v stik s podobnim odborom v Opatiji. Na opatiski progi bodo namreč dirke teden dni prej. Verjetno bo precejšnje število tekmovalcev nadaljevalo pot v Škofjo Loko. Zato bodo v Škofji Loki naredili le posamezne zamjenave, ker je prijav za ozko škofjeloško progro že zdaj dovolj.

Največje težave imajo prireditvili s finančnimi sredstvi. Tekmovalci zahtevajo znatno višje vsote za startnine zaradi devalvacije. Zato se je odbor že obrnil na posamezne podjetja za denarno pomoč. Za pokroviteljstvo bodo zaprosili domače podjetje Transturist, od katerega tudi pričakujejo vso podporo.

Predsednik prireditvenega odbora je predsednik Škofjeloške občinske skupščine tovariš Zdravko Krivina.

J. Govekar

Zborovanje gorskih reševalcev

Letno 500 nesreč na smučiščih in 50 nesreč v gorah

V soboto je bil v Ljubljani redni zbor gorskih reševalcev Slovenije, na katerem so ocenili dveletno delo. V Sloveniji ima Gorska reševalna služba (GRS) 15 postaj. Nekatere postaje imajo v svojem sestavu tudi reševalne skupine, ki delujejo v manjših krajih pod gorami. GRS ima 213 rednih članov, od tega 13 zdravnikov, 13 inštruktorjev in 16 vodnikov lavinskih psov. Pri postajah sodeluje še 10 zdravnikov, ki pa niso redni člani GRS.

Ceprav nenehno vključujejo nove člane, je vendarle povprečna starost članstva 41 let. V krajih pod gorami primanjkuje lavinskih psov in vodnikov.

Clovek, ki ni seznanjen z delom Gorske reševalne službe, bi pričakoval, da bo na takem zboru predvsem govor o nesrečah v gorah, o reševanju ponesrečenih alpinistov in planincev. Pa ni bilo tako. Največ razprave je bilo o nesrečah na naših smučiščih, kjer se pripeti letno okrog 500 nesreč. V gorah je nesreč desetkrat manj. V zadnjih dveh letih je GRS organizirala 103 gorske reševalne akcije in 1108 reševalnih akcij na organiziranih smučiščih. Stavilo nesreč raste iz leta v leto. V zadnjih dveh letih so slovenske gore zahtevale 28 smrtnih žrtev med ujimi tudi

enajst organiziranih alpinistov in reševalcev. Kaže, da je vzgoja gornikov nezadostna. Nesreče zadnjega leta kažejo, da telesna kondicija še ni dovolj za varno hojo in plezanje v gorah, ampak je potrebna tudi temeljita psihošolska priprava.

Zdravnikl so ugotovili, da je največ nesreč na smučiščih v zgodnjih juntranjih urah, ko smučarji še niso ogreti, in v popoldanskih urah, ko so utrujeni. Vzrok za več kot 65 odstotkov prelomov kosti je v tem, da se ne odprejo varnostne vezi. Na smučiščih se ponesreči največ otrok. Zastavili pa so si vprašanje, če je res gorska reševalna služba poklicana, da rešuje ponesrečence na organiziranih in

urejenih smučiščih ali pa je to zadeva, ki bi jo moral prevesti lastnik smučišča?

Slišali smo precej pikrih na račun tega, ker gorska reševalna služba nima svojega helikopterja. To je narodna sramota, so dejali in sklenili, da bodo še nadalje vztrajali pri zahtevi, da se GRS Slovenije opremi s helikopterjem.

V naših gorah so se preteklo leto pojavile tabele z napisom »Nevarna pot« ali »Poledene la pote«. Prav bi bilo, da bi vse reševalne postaje postavile na svojem področju take tabele.

Med naloge pa so na prvo mesto zapisali: »Pomladiti vrste Gorske reševalne službe.« J. Vidic

Prva pošiljka japonskih avtomobilov bo prispeva v Kamniku maju

Januarja letos so v Kamniku ustanovili novo podjetje »SEC« — SVIT EUROPEX COMERC, ki se bo ukvarjalo s prodajo in servisom japonskih avtomobilov. Po slovenskih cestah že vozi 140 toyot, do konca leta pa jih bo še znatno več. Blizu tovarne Svit bodo začeli graditi servis za toyote. Idejni načrt je že pripravljen. Dokler dela ne bodo končana, bodo avtomobi

bile prodajali na prostoru Svit. Tudi delavce za novi servis že imajo. Prva pošiljka japonskih avtomobilov bo prispeva v Jugoslavijo do 15. maja. V prvih polovici leta bodo v Kamniku dobili 500 toyot, do konca septembra pa še 300.

Potrebno je poudariti, da bodo letos v Kamniku zgradili edini servis v Sloveniji z prodajo in popravilo japonskih avtomobilov. I. V.

Justinova kitara

Robičev Justin iz Loga pri Kranjski gori še danes rad zavrenka na kitaro.

»Za igranje me je pred štiridesetimi leti navdušil Lovro Hlebanja—Hlebanje Voren. V ansamblu sem igral. Vsako nedeljo so ob naši muziki plesali v privatni hiši, redkokdaj v gostilni. Denarja z igranjem nisem služil, le sem pa tja so nam podarili kak dinar.«

Od današnjih ansamblov narodno-zabavne glasbe mi je najbolj všeč Slak, Dolžan pa Avsenik in drugi. Se danes, kadar sem dobre volje, vzamem v roke kitaro, si zabrenjam in zapejem.

A. Kerštnajn

Predavanja RK v Sv. Duhu

RK Sv. Duh je v zimskem času pripravil za člane tri zanimiva predavanja. Predavatelj dr. Tone Košir je govoril o živilih, duševnih in rakačih obolenjih. Udeležba na vseh predavanjih je bila

zelo dobra. S predavanji bodo nadaljevali jeseni.

Prav tako je RK na tem področju pripravil izredno krvodajalsko akcijo, ki se jo je udeležilo 36 krvodajalcev.

Še vedno premalo čistoče

Občni zbor Turističnega društva Preddvor, ki je bil v petek zvečer, se je začel svečano. Najprej so tovariši Miha Marinko, Franceta Perovška, Črtomira Zorca, Staneta Tavčarja, Marjana Kriščija in Janeza Pernuša imenovali za častne člane društva, nato pa je predsednik Gorenjske turistične zveze Jaka Eržen predal predsedniku društva Andreju Pernušu diplomo GTZ kot najboljšemu lanskemu turističnemu društvu. Prav tako je podelil štirim članom odlikovanja GTZ. Prejeli so jih Tone Logar, Matevž Gazvoda, dr. Miran Žgajnar in Ciril Savs.

Preddvorsko turistično društvo, ki šteje 408 članov, je bilo lani prizadetno in uspešno. To dokazuje prvo mesto v tekmovanju Gorenjske turistične zveze, čeprav jih je ustanovitev samostojnega društva na Beli zelo prizadel. Kasneje se je izkazalo, da je dela za oba dovolj in da imata veliko skupnega. Na boljše delo je vplivalo tudi praznovanje 900-letnice kraja, saj so bile akcije društva in ostalih organizacij številnejše in zahtevnejše. Organizirali so vrsto prireditev, predavanj in tečajev ter izletov za članstvo. Folklorna skupina je imela 14 nastopov, pionirska skupina pa so organizirali tudi na osnovni šoli. Najupečnejša lanska pri-

reditve pa je bila fantovščina na kmečkih občetih. Njena oddišna organizacija je terjala veliko dela in naporov vseh prebivalcev. To prireditev namenljajo organizirati tudi letos, in to še boljše kakor lani. Dela torej ne bo manj.

Seveda napak ni manjkalo. Nekatere so objektivne, druge pa subjektivne. Vas danes nima primerenega zasebnega gostinskega obrata. Gostje, ki so nastanjeni v zasebnih sobah, se morajo hraniti v hotelih BOR in GRAD. Z njima društvo uspešno sodeluje. Direktor obeh hotelov je predlagal, da sodelovanje ne bi smelo ostati na sedanjem ravni. Ali ne bi začeli razmišljati o tem, da bi se do-

mačini odločali za gostinske poklice. Zaradi turističnega razvoja Preddvora bi jim bila zaposlitev zagotovljena.

Pripravljajoča Turistična društva za lepšo urejenost kraja niso povsem uspela. Smeti se še vedno odlagajo na vse mogoče konice in kraje, pa naj bo dovoljeno ali ne. Tudi zunanja urejenost nekaterih hiš vasi ni v okras. Tu mislimo predvsem na Kulturni dom. Društvo se je zavezalo, da bo z olješevalno akcijo nadaljevalo, pri tem pa bodo pomagali tudi člani pionirskega turističnega podmladka. To bo potrebno še posebno zaradi tega, ker je pred Preddvorčani vrsta prireditev. Maja bo fantovščina kmečkih občetih, junija zbor gorenjskih aktivistov, julija osrednja prireditev ob 25-letnici Iskre itd. V Preddvoru želijo do teh prireditev urediti tista najnujnejša komunalna dela, predvsem pa asfaltirati cesto od mostu do Zdravstvenega doma.

Društvo ima torej obširne naloge. Preddvorčani pravijo, da jim bodo kos, saj je sodelovanje med društvom in krajevno skupnostjo dobro. Razen tega tudi ostale organizacije ne stojijo ob strani.

J. Košnjek

Skrb za še boljšo prometno vzgojno dejavnost v osnovnih šolah

Prometno vzgojna dejavnost, namenjena učencem osnovnih šol, se v osnovnih šolah na območju Slovenije izvaja že več kot deset let. V tem času je bilo v uporabi več različnih učnih načrtov za prometno vzgojo, ki se je iz leta v leto izpopolnjevala. Čeprav pouk prometne vzgoje v osnovnih šolah ni uzakonjen in se ne obravnava kot poseben predmet — za oceno — temveč se ta učna snov obravnava in prepleta v okviru drugih predmetov, lahko trdimo, da je bilo na tem področju veliko storjenega. Vodstvo šol oz. prosvetni delavci so z velikim razumevanjem in s prizadetnostjo skrbeli za izvajanje učnega načrta in tudi za izvenšolsko prometno vzgojo. Mladini je treba nuditi osnovno znanje iz cestno prometnih predpisov, da bi se kot pešci in kolesarji znali pravilno ravnavi v cestnem prometu. Razumljivo je, da mora biti učitelj-predavatelj tudi strokovno usposobljen, da lahko učencem uspešno in pravilno razlagi učno snov iz cestno prometnih pravil in da zna to pokazati tudi na praktičnih primerih.

Za prosvetne delavce, ki se v osnovnih šolah ukvarjajo s prometno vzgojo, so bili že v preteklosti organizirani občasni seminarji.

Avto-moto zveza Slovenije v soglasju z republiško komisijo za varnost v cestnem prometu in zavodom za šolstvo SR Slovenije organizira v tem letu seminarje za učitelje osnovnih šol. Seminar bi bil učiteljem v znatno pomoč pri njihovih vzgojnih ter izobraževalnih prizadetanjih in pri obravnavanju prometne vzgoje.

V programu 6-urnega seminarja so naslednje teme:

1. Prometna problematika in vzgoja otrok in mladine v cestnem prometu
2. Planiranje prometne vzgoje po učnem načrtu
3. Planiranje izvenšolske prometno vzgojne dejavnosti
4. Predvajanje strokovnih prometnih filmov

Za učitelje osnovnih šol z območja petih gorenjskih občin bo seminar v soboto, 27. marca, ob 8. uri na osnovni šoli France Prešeren v Kranju. Zavod za šolstvo SR Slovenije — organizacijska enota v Kranju — je osnovnim šolam že razposlala vabila za udeležbo na seminarju. Predvideno je, da se bo seminar udeležilo okrog 70 učiteljev.

M. Mažgon

Hortikulturni vrt na Jesenicah

jih bodo uporabili tako, da bodo polovico namenili za vzdrževanje zelenic, drugo polovico pa za nove zasaditve.

V okviru izobraževanja članstva priejavajo številna predavanja, ki so vedno zelo dobro obiskana. Razen tega odpotujejo večkrat na strokovne izlete. Kot prvi letoski izlet bo potovanje na hortikulturno razstavo Euroflor 1971 v Genovo. V prostorih društva dajejo članom strokovno literaturo, uvedli pa bodo tudi posvetovalno službo.

Ze dve leti si prizadevajo, da bi dobili na Jesenicah zemljišče za gradnjo hortikulturnega miniarboretuma. Uredili bi ga na starem pokopališču ali pa na bregu nasproti železniške postaje. Za svoj hortikulturni vrt so že prihranili 14.000 N dinarjev, v Volčjem potoku pa načrtili okrasne grmovnice, iglavce, listavce in glavne trajnice.

Letos bodo iz Zahodne Nemčije uvozili okoli 100 vrst perunik, ki jih bodo nekaj let razmnoževali, nato pa z njimi pridobili posebno razstavo.

D. Sedej

Delavski univerzi vrniti ugled

V drugi polovici lanskega leta je bila delavska univerza Kamnik pod prisilno upravo. V to slepo ulico so jo pripeljale notranje razprtije med vodilnima uslužbenecema te ustanove. Nedavno je občinska skupščina ukinila prisilno upravo, še pred tem pa sta oba vodilna delavca delavske univerze odšla na drugo delovno mesto. Vajeti so zdaj v rokah Adolfa Prašnikarja, ki je po splošni oceni dobro zastavil delo. Prašnikar je doma iz Kresnic, stanuje pa v vasi Loke v Tuhinjski dolini, kjer je bil prej učitelj. Poučeval je tudi na šolah v Dolah pri Litiji, Horjulu in Spitaliču. Na vprašanja je tovariš Prašnikar takole odgovorjal:

»Ko ste bili septembra lani imenovani za direktorja delavske univerze, katerih namlog ste se najprej lotili?«

»Za delavsko univerzo v Kamniku je dovolj dela, saj ima močno zaledje v razviti industriji. Žal pa si je zapravila ugled, kar je vplivalo tudi na finančni položaj ustanove. Zaradi tega je treba delavski univerzi najprej vrniti avtoritet, šele potem pa se lotiti urejanja finančnih zadev.«

»In vaši prvi koraki na področju izobraževanja?«

»Sel sem po podjetjih in se z referenti za izobraževanje (kadroviki) pogovarjal o sodelovanju. Zezel sem slišati njihovo mnenje o vlogi delavske univerze. Sprejemali so me z dokajšnjim nezaupanjem, vendar je po prvih naših uspehih to nezaupanje splahnelo. Organizirali smo dopisno osnovno šolo za odrasle. Dva oddelka te šole sta v Kamniku, eden pa v Šmartnem v Tuhinjski dolini. Priredili smo delovsko šolo elektro stroke. V prvi letnik srednje ekonomike šole se je vpisalo 45 slušateljev. Predavatelji so večinoma iz Kamnika, le dva sta iz Kranja. Prvič smo začeli redno sodelovati s civilno zaščito. Lansko jesen smo samo v Kamniku organizirali 36 predavanj. Zdaj imamo več tečajev za bolničarje in nosilce ranjencev, v jeseni pa bomo te tečaje organizirali po vseh krajevnih skupnostih. Organizirali smo tečaj za šivilje. Pripravljamo seminar za vodilni kader sindikata, organizirali smo šolo za starše in še marsikaj...«

J. Vidic

Trgovsko podjetje MURKA — Lesce daje v zakup za določen ali nedoločen čas

BIFE NA KRIZISCU
CEST LJUBLJANA —
BLED — JESENICE
V LESCAH

Interesenti naj se osebno zglasijo na upravi podjetja v Lescah.

Žirovski šolarji bodo tekmovali

Na osnovni šoli v Žireh že več let uspešno deluje prometni krožek. Ekipa te šole je lansko leto na drugem medobčinskem prometnem tekmovanju zasedla prvo mesto. Letos bo ekipa nastopila na republiškem finalu, ki

bo 24. aprila v ljubljanski dvorani Tivoli. Poleg tega bodo kot lanski zmagovalci pripraviti letosno medobčinsko tekmovanje. To bo 12. junija v Žireh. Tudi letos upajo žirovski šolarji na dobre uvrstitve. — Jg

JUGOBANKA

LJUBLJANA,
Titova 32

LJUBLJANA,
Celovška 106

CELJE,
Titov trg 7

Vabimo vas, da izkoristite bančne usluge, ki vam jih nudi JUGOBANKA s svojimi poslovnimi enotami v Jugoslaviji in preko predstavnosti v inozemstvu.

- zbira hranilne vloge občanov
- vodi devizne račune občanov
- opravlja vse usluge na podlagi varčevanja v Jugoslaviji in inozemstvu
- odobrava kredite za stanovanjsko izgradnjo in potrošniške kredite

Jugoslovanom na začasnom delu v tujini JUGOBANKA omogoča, da svoje prihranke položijo tudi pri inozemskih bankah s katerimi imamo posebne aranžmane o dvojezičnih in trojezičnih knjižicah in to v ZR Nemčiji, v Avstriji in Švicari.

Prihranke v markah, šilingih in frankih na teh knjižicah se lahko prav tako koristi v teh državah in v Jugoslaviji pri vseh filialah JUGOBANKE.

Banka v Celju posluje vsak delavnik, razen sobote, od 9. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

ELEKTRO Kranj

razglaša naslednja prosta delovna mesta:

1. knjigovodje — mehanograf za nedoločen čas
2. luknjača — verificerja za določen čas
3. marksenzista za določen čas
4. 12 vajencev za poklic elektromonter v naslednjih krajih:
KRANJ 4, CERKLJE 1, SKOFJA LOKA 1,
ŽELEZNICKI 1, MEDVODE 2, RADOVLJICA 2, JESENICE 1

Pogoji: pod 1: ekonomski šola in mehanografski tečaj,
pod 2: ekonomski srednja šola,
pod 3: dvoletna administrativna šola,
pod 4: uspešno končana osemletka.

S stanovanji podjetje ne razpolaga. Podrobne informacije daje splošna služba podjetja Kranj, Cesta JLA 6/I.I. Prošnje sprejemamo do 10. 4. 1971.

Poudarek na turistični propagandi

Turistično društvo v Tržiču se je letos odločilo za široko propagandno akcijo, da bi prikazali svojo občino kar najbolj turistično zanimivo. Pri tem niso naleteli na razumevanje svojih prizadevanj, saj so letos dobili za delovanje veliko manj denarja iz občinskega proračuna kot lani. S tem se pri turističnem društvu ne strinjajo. Menijo, da ne gre jemati njihove dejavnosti tako ozko, pač pa kot dejavnost, od katere ima korist celo občina. Žele si, da bi pri pospeševanju turizma v občini sodeloval kar najširši krog gospodarskih in turističnih organizacij, saj si le-te tudi s turizmom ustvarjajo del svojega dohodka. Turistično društvo bi želelo turistična prizadevanja tudi v drugih organizacijah združiti. To se jim je deloma pošrečilo z zdaj že stalno prireditvijo Šuštarska nedelja, vendar to še zdaleč ni vse.

Da bi predstavili Tržič zanimiv za turista, so pri turističnem društvu že tretje leto zapored pripravili koledar prireditvev. Z njim so nekako prisilili organizatorje, da so točno določili datume prireditvev in na ta način odpavili tudi različna nesoglasja, ki so nastajala glede datumov. Oblika koledarja je zelo praktična. To je lično izdelan stenski koledar, primeren za gostinske lokale, delovne organizacije, potovalne agencije itd.

Pred kratkim je izšel program izletov za letošnje leto. Obe publikaciji sta po preoji upravnega odbora turističnega društva premalo za propagando turizma v občini. Zato bo v kratkem izšla še brošura v več tisoč izvodih,

L. M.

Hotel GRAD PODVIN

Radovljica,
telefon 70-350, 70-162

V mesecu marcu in aprilu
vas bomo postregli s
**prekmursko -
panonskimi
specialitetami**

Za razpoloženje vam igra
kvartet SVETLIN
Rezervacije po telefonu
Za obisk se priporočamo

OD 10. APRILA DO 5. MAJA
VELIKA RAZSTAVA IN PRODAJA
V FESTIVALNI DVORANI NA BLEDU

POHIŠTVO

NAJNOVEJŠI MODELI

**MARLESA
MEBLA
BRESTA
in STOLA
iz programa
1971 / 72**

MURKA

Tekstilna industrija TEKSTILINDUS KRANJ

objavlja prosta delovna mesta:

1. fotografa

Pogoji: kvalificiran fotograf ali reprodukcijski fotograf

2. za delo v proizvodnji potrebujemo:**a) več moških tehnikov**

predilskie, tkalske in tekstilno-kemijske smeri s praksou ali kot pripravnik;

b) več delavk ali delavcev za priučitev

Kandidati naj dajo pismene ponudbe ali se osebno zglasijo v kadrovskem sektorju do vstetege 5. aprila.

mali oglasi

PRODAM

Posredujem prodajo SADNIH DREVESC, vseh vrst, vsak dan od 15. ure dalje, v nedeljo ves dan. Avsec Ivan, Potoče 27, Preddvor 1239

Ugodno prodam VRTALNI STROJ tip NVS 6. Kern Peter, Moša Pijade 15, Kranj. Ogled od 15. ure dalje 1254

Prodam dobrega KONJA. Vopovlje 13, Cerkle 1343

Prodam težjega, dobrega, delovnega VOLA. Zg. Brnik 73 1344

Prodam šest tednov stare PRASICKE. Senturska gora 24, Cerkle 1345

Prodam dve TELICKI. Senturska gora 6, Cerkle 1346

Prodam PRASICKE. Sp. Brnik 26, Cerkle 1347

Poceni prodam rabljeno SPALNICO in KUHINJO. Ogled po 16. uri. Malej Anton, Grmiceva 4, Kranj 1348

Prodam plemenskega VO-LA. Tatinec 6, Preddvor 1349

Prodam trodeleno OMARO. Naslov v oglasnem oddelku 1350

Zaradi opustitve drevesnice prodajam JABLNE, HRUSKE, OREHE po znižanih

Izjava in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefon: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, ma-looglasna in naročniška služba 22-152. — Naročniška letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniški imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

MOTORNA VOZILA

Kupim MENJALNIK za avto WARTBURG 1957. Naslov v oglasnem oddelku

Prodam dobro ohranjen dvosedenčni MOPED. Prebačovo 43, Kranj 1362

Prodam dobro ohranjen FIAT 750. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Jankovec, Jezgorovo predmestje 23, Skofja Loka 1363

Prodam FIAT 600 D. Naslov v oglasnem oddelku 1364

Prodam MOPED T-12. Družovka 46, Kranj 1365

Prodam VW 1200, letnik 1962. Zadružna 9, Kranj 1379

Ugodno prodam (tudi na ček) VOLKSWAGEN 1500 — limuzina. Zupanc, Koritno 19, limuzina. Zupanc, Koritno 19, Bled 1366

Prodam MOPED T-13. Subic, Naklo 67 1367

Prodam PREVLEKE, »TEPIHE« in PRTLJA2NIK za AMI 8. Luznarjeva 17, telefon 22-515 Kranj 1368

KUPIM

Kupim HIDROFOR (eno-fazen) od 90 do 120 litrov. Zadnik, Šempeterska 49 Kranj

Kupim 500 kg KROMPIRJA cvetnika. Ponudbe s ceno poslati pod »cvetnik« 1378

STANOVANJA

V Kranju ali bližini iščem SOBO s kuhinjo ali večjo sobo. Obradovič Milorad, Jezerska cesta 6, Kranj 1369

POSESTI

Prodam ZAZIDLJIVO PARCELO v Dupljah. Naslov v oglasnem oddelku 1380

ZAPOSLITVE

Mlaži pošten moški išče honorarno zaposlitev. Ponudbe poslati pod »kakršnokoli« 1370

Sprejem FRIZERSKO POMOCNIKO. Finžgar Peter, Cesta na Brdo 30, Kokrica 1371

STAREJSA GOSPA, upokojenka, gre varovat otroke k dobrni družini. Stanka Ignjatev, Cerkle 43 pri Kranju 1372

IZGUBLJENO

Najdena manjša vsota DENARJA se dobi v Jelenčevi ulici 5, Kranj 1373

Prodam skoraj nov STE-DILNIK gorenje na trda goriva, po redni ceni. Frelih Vinko, Selo 12, Bled 1375

Prodam KRAVO s telemom. Gorica 7, Radovljica 1376

Ugodno prodam večje število GAJBIC. Naslov v oglasnem oddelku 1377

ZENITVE

SLOVENSKI FANT 23/175 Nemčija, avto opel manta, želi spoznati dekle primernih let. Ponudbe s sliko poslati na oglasni oddelok pod »I. maj« 1374

KINO

Kranj CENTER

24. marca angl. barv. film NORMANOVI HIPI PUSTOLOVSCINE ob 16. uri, amer. barv. film LJUBEZENSKI SESTANEK ob 18. in 20. uri

25. marca amer. barv. film DOLGI DNEVI SOVRNSTVA ob 16. uri, nastopa KORNINI GRUPA ob 18. in 20. uri

26. marca amer. barv. film DOLGI DNEVI SOVRNSTVA ob 16. in 18. uri, amer. barv. film ORLOVO GNEZDO ob 20. uri

Kranj STORŽIČ

24. marca nemški barv. film HELGA IN MIHAEL ob 16., 18. in 20. uri

25. marca amer. barv. CS film NA SVIDENJE, PUNCA ob 16. in 20. uri, amer. barv. film LJUBEZENSKI SESTANEK ob 18. uri

26. marca angl. barv. film NORMANOVI HIPI PUSTOLOVSCINE ob 16. in 20. uri, slov. barv. film RDECE KLASJE ob 20. uri

Tržič

24. marca slov. barv. film RDECE KLASJE ob 18. uri, italij. barv. CS film POZIG RIMA ob 20. uri

25. marca premiera amer. barv. CS filma SUROVE STRASTI ob 18. uri, slov. barv. film RDECE KLASJE ob 20. uri

26. marca amer. barv. CS film SUROVE STRASTI ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

24. marca italij. barv. film PET MASČEVALCEV ob 17.30 in 19.30

Jesenice RADIO

24. marca angl. barv. film MISIJA MARS

25. marca italij.-amer. film ZENA JE IZGINILA

26. marca danski barv. CS film STRESNIK, ZENE IN SEX

Jesenice PLAVZ

24. marca angl. barv. film ZENA JE IZGINILA

25.-26. marca angl. barv. CS film JOANNA

Kranjska gora

25. marca angl. barv. film MISIJA MARS

Javornik DELAVSKI DOM

24. marca angl. barv. CS film JOANNA

Radovljica

24. marca franc. barv. film NE BODITE ŽALOSTNI ob 18. uri, amer. barv. film CLO-VEK IMENOVAN HRABROST ob 20. uri

25. marca franc. barv. film NE BODITE ŽALOSTNI ob 20. uri

26. marca amer. barv. film CLO-VEK IMENOVAN HRABROST ob 20. uri, franc. barv. film KRIK V TEMI ob 18. uri

Skofja Loka SORA

24. marca amer. barv. film VETROVI JAMAJKE ob 18. in 20. uri

25. marca franc. barv. film ASTRAGAL ob 20. uri

26. marca nemški barvni film CHARLYJEV STRIC ob 18. uri, franc. barv. film ASTRAGAL ob 20. uri

Zeleznični OBZORJE

24. marca franc. barv. film ASTRAGAL ob 20. uri

26. marca amer. barv. film VETROVI JAMAJKE ob 20. uri

Podjetje za PTT promet v Kranju

sprejme na delo za nedoločen čas:

1. večje število pismonoš

2. pomožne delavce

za delo v prometnem centru z delovnim časom od 15. do 22. ure

Pogoji: pod 1.: za kandidate je zahtelena dokončana osemletka ter opravljen vozniki izpit A-kategorije. Sprejeti kandidati prejmejo službeno obleko in čevlje ter poprečni mesečni dohodek v višini 1100 din. Delovna mesta so po vseh poštah na področju Gorenjske in bodo kandidati razpostreni po možnosti k pošti, ki je najbližja njihovemu bivališču.

Pod 2.: za opravljanje dela (sortiranje pisemskih pošiljk) je možna tudi dodatna zaposlitev, če je delavec že zaposlen v drugi delovni organizaciji z nepolnim delovnim časom. Zasedba delovnih mest je možna takoj.

Kandidati naj vložijo svoje prošnje pri kadrovski komisiji podjetja ali pa se osebno zglate v splošnem oddelku podjetja.

nesreča

AVTOMOBIL TRČIL V DREVO

V nedeljo, 21. marca, zjutraj se je na cesti med Belco in Gozd-Martuljkom pripetila prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila Jožetu Smoleju iz Kranjske gore. Njegov avtomobil je v desnem nepreglednem ovinku zaradi neprimerno hitrosti na poledeneli cesti zaneslo v levo s ceste v drevo. V nesreči je bil voznik Smolej huje ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

NEPRAVILNO PREHITEVANJE

V vasi Obrne na cesti med Bledom in Bohinjem je v nedeljo, 21. marca, popoldne voznik osebnega avtomobila Davorin Vidic z Jesenic prehiteval neznan avtomobil, prav tedaj pa je iz nasprotno smeri pripeljal osebni avtomobil, ki ga je vozil Anton Horvat iz Splita. Čeprav sta oba voznika zavirala, sta vozili trčili. Voznik Horvat in sopotnik Rezka Valantič iz Milj in Albina Zupan iz Kranja so bili huje ranjeni. Huje ranjen je bil tudi sopotnik v Vidičevem avtomobilu Leopold Vlaničar iz Celja. Skode na vozilih je za 20.000 din.

MOPEDIST TRČIL V AVTOMOBIL

V Ratečah pri Škofji Loki se je v nedeljo, 21. marca, zvečer pripetila zaradi nepazljivosti nezgoda vozniku mopedista Antonu Govekarju iz Valburge pri Smledniku. Mopedist je vozil za osebnim avtomobilom, voznik Janez Žerovnik iz Velenja, ki je pred odcepom za Gornjo Senico zmanjšal hitrost, da bi zavil v desno. V tem pa je mopedist trčil v zadnji del avtomobila in padel. Z zlomljeno nogo so Govekarja odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

L. M.

KOSIJEV DOM
VOGAR — BOHINJ
Stara Fužina

Sprejmemo v stalno zapoštitev osebo, vajeno gospodinjskih del, za upravljanje planinskega doma.

Ogled planinske postojanke je možen 27. in 28. marca 1971.

Planinsko društvo Železničar, Ljubljana

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
Kranj
obrat Kmetijstvo

ugodno prodaja koruzno silažo v Senčurju

Obenem obveščamo, da imamo v Mehaničnem servisu Senčur na zalogi rezervne dele za traktorje in kmetijske stroje ter zaščitna sredstva in semena.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi, ki nas je zadela s smrto našega dobrega moža, brata, strica

Franca Sušnika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter vaščanom, ki so sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se dr. Rusu za vso skrb in lajšanje bolečin, domačemu g. župniku, enako vsem, ki so darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovo zadnji poti.

Zalujoči: žena Katarina, brata Lojze in Nace, sestra Micka ter drugo sorodstvo

Bled, 22. marca 1971

Zahvala

Ob boleči izgubi našega ata, starega ata, strica in brata

Valentina Ješeta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam izrazili sožalje. Posebna hvala za lajšanje bolečin dr. Ziliču, sind. org. Elektrotehna Moste, Iskra Lipnica, Iskra Otoče, ZB Podnart, DU Podnart in g. župniku iz Ljubnega.

Zalujoči: hčerka Marica, sinovi Zdravko, Jože, Lojze z družinami, Mirko in sestra Frančiška

Zalošč, 20. marca 1971

Posvetovanje goorenjskih planincev

V planinskem domu na Goropekah nad Žirmi je bilo v soboto 31. redno posvetovanje predstavnikov goorenjskih planinskih društev in mladinskih planinskih oddelkov. Sklical ga je koordinacijski odbor planinskih društev Gorenjske, udeležilo pa se ga je 30 predstavnikov iz 14. društva.

To je bilo zadnje posvetovanje pred skupščino PZS, ki bo maja. Zato so pripravili nekaj predlogov, ki jih bodo predložili skupščini v obravnavo.

Na sobotnem posvetovanju so vsa društva podala poročila, na podlagi katerih se je razvila razprava. Glavni del razprave je bil posvečen delu društev z mladino in gospodarjenju društev s postojankami.

Ugotovili so, da se bo treba že bolj potruditi za vključevanje mladine v PD, čeprav so se že pokazali lepi uspehi. Veliko je k temu prispevalo tesno sodelovanje s prosvetnimi delavci. Sodelovanje je treba še okrepiti, saj je znano, da planinstvo nudi mlademu človeku rekreacijo ter ga vzgaja v prijateljstvu in tovarištvu. Delo z mladino v zadnjem času najlepše uspeva v PD Kranj.

Skupščini PZS bodo predložili v obravnavo probleme, ki jih tarejo zaradi posojil. Veliko planinskih postojank je dotrajanih in so pred obnovitvijo. Vendar banka nima pravega razumevanja in je kreditne težko najemati. Velikokrat se je že pokazalo, da so planinci preskomuni. Izvajajo prostovoljne akcije, nji-

hovo delo pa, razen nekaterih izjem, ni preveč cenjeno. V glavnem so odnosi občinskih skupščin do PD zadovoljni in se še izboljšujejo.

Rakava rana planinjenje je tudi oskrbovanje visokogorskih postojank. Nosači so dragi ali pa jih sploh ne morejo dobiti. Zato že vrsto let poskušajo kupiti helikopter, ki bi veliko pomnil tudi GRS. Nabavo helikopterja so si zadali kot eno izmed najbolj pomembnih nalog. Pravijo, da je treba od obljuba preiti k dejaniem.

Planinci so že tudi pripravili načrt dela za letošnje leto. Pripravili bodo skupni shod goorenjskih in primorskih planincev ob Krnskem jezeru in se udeležili zveznega tabora na Kopaoniku. Izvedli bodo akcijo v podporo udeležencov slovenske odpovedi v Hindukuš. Vsako društvo je pripravilo tudi svoj program, vendar je izvedba velikokrat odvisna od dejanja.

Dogovorili so se tudi, da bo naslednji sestanek planinskih društav v domu pod Storžcem.

J. Govekar

Razpis XV. jubilejnega pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane«
Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane« razpisuje v počastitev 30-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in obletnice osvoboditve mesta Ljubljane

XV. jubilejni pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«

Prireditev obsega naslednje manifestativne in tekmovalne kategorije:

PONEDELJEK, 26. aprila, dopoldne:

- manifestativni pohod »PO POTEH TOVARISTVA IN SPOMINOV« za moške, ženske in mešane skupine pionirskih odredov nižjih razredov osnovnih šol občin Ljubljane (od 1. do 4. razreda)

SOBOTA, 8. maja:

- manifestativni pohod »PO POTEH TOVARISTVA IN SPOMINOV« na 10.000 m dolgi progi za moške, ženske in mešane ekipe, za vse osnovne organizacije, šole II. stopnje, odrede narodne obrambe ter za ekipe enot JLA in milice.
- manifestativni pohod »PO POTEH TOVARISTVA IN SPOMINOV« na 5000 m dolgi progi za moške, ženske in mešane ekipe pionirjev in mladine višjih razredov osnovnih šol (od 5. do 8. razreda), ki jih prijavijo šole ali osnovne organizacije.

NEDELJA, 9. maja, zvečer:

- tekmovalni pohod »PARTIZANSKI MARŠ« na 25.000 metrov dolgi progi za moške ekipe, za vse osnovne organizacije, odrede narodne obrambe ter za ekipe enot JLA in milice.
- tekmovalni »PARTIZANSKI MARŠ« na 8000 metrov dolgi progi za ženske ekipe za vse osnovne organizacije.

- »STAFETE ZMAGE« 3 × 1000 m za mladinske moške ekipe, ločeno za šole II. stopnje, za osnovne telesno-vzgojne organizacije in vse ostale osnovne organizacije.
- »STAFETA ZMAGE« 3 × 600 m za mladinske ženske ekipe, ločeno za šole, za telesno-vzgojne organizacije in za vse ostale organizacije.

- »TEK PRIJATELJSTVA« na 4226 m dolgi progi za moške mestne reprezentance ter za vabljene posameznike.

Pogoji za udeležbo, prijavni roki ter vsa ostala navodila v zvezi s sodelovanjem na prireditvi je celoten razpis prireditve in navodila za pripravo udeležencem za »Partizanski marš« vsem zainteresiranim na razpolago v pisarni Odbora za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7, telefon 310-044.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
Kranj

**OBRET
KOMERCIJALNI
SERVIS**

prodaja v svojem skladišču, Kranj, Cesta JLA 1 (bivši Beksi):
**KORUZO, PSENICO,
PSENICNO KRMILNO
MOKO, KRMILA ZA
KRAVE MOLZNICE
IN KRMILA ZA PE-
RUTNINO.**

Cene konkurenčne. Se priporočamo vsem kmetovalcem.

Obisk pri naših telesnovzgojnih organizacijah

V Kranju: prek 1000 ur telovadbe in rekreativne

Po letu dni so pri TVD Partizan v Kranju spet opravljeno delo. Pripravili so občni zbor in nanj povabili predstavnike sosednjih društev, ObZTK, skupščine občine in drugih. Kot v posmeh vsemu, kar so storili v preteklem letu za vzgojo mladih in za rekreacijo starejših Kranjčanov, ni bilo na zboru nobenega od povabljenih gostov. Mar naj razumejo v vodstvu Partizana to kot nezaupnico vsem njihovim naporom? Ali pa smo res v današnjem pehanju za užitki in zaslužki popolnoma pozabili na skupino ljudi, ki dostikrat v težkih razmerah skušajo navajati predvsem mlaude ljudi na zdrav način življenja.

Skoraj 1200 ur so preživele vodnice Vida, Tilda, Draža, Barbara, Milena, Nada in Sonja, pa vodniki Matija, Janez in Drago v telovadnicah. Niso se ustrašili težav, s katerimi se srečujejo iz dneva v dan. Društvo primanjkuje denarja za nakup telovadnega orodja in rezerv, telovadci gostujejo v telovadnicah treh kranjskih šol, ker nimajo lastnih prostorov. Tudi vodnikov je premalo za kvalitetno delo z aktivnimi člani društva.

Klub temu so vodnice in vodniki uspeli vzgojiti nekaj doberih telovadcev, ki so uspešno predstavili društvo na republiških in zveznih tekmovanjih. Posebno so veseli uspeha mladih II. tekmovalnega razreda, ki so na republiškem mnogoboju zasedle odlično drugo mesto, enako dobre pa so bile tudi v zveznem merilu. Vodnica Sonja je bila tako za svoj trud bogato poplačana. Tudi pionirke in pionirji so s svojimi uvrstitvami dokazali, da prizadevanja ostalih vodnic in vodnikov niso bila zaman. Nastopili so na šestih republiških in enem zveznem mnogoboju, udeležili so se štafetnih tekov in pohoda Po poteh partizanske Ljubljane. Pripravili so nekaj občinskih in meddruštvenih tekmovanj, obenem pa poskrbeli še za nove vaditelje. Sedem mladih članov društva sedaj že uspešno pomaga starejšim pri vzgoji najmlajših telovadcev.

Društvo, ki mu bo še naprej poveljeval do sedanji predsednik Hanek, se že pripravlja na čas počitnic. Izboljšati nameravajo šotorišče v Banjalah pri Puli, da bi člani društva svoj dopust preživel včas lepše. Sicer pa se jim v bližnji prihodnosti obetajo lepsi trenutki tudi doma. Upajo, da jim bo dovoljena uporaba nove telovadnice ob osnovni šoli Franceta Prešern na Zlatem polju. Te želje nikakor ne bi smelete ostati neizpolnjene, saj nekateri prostori, ki v njih sedaj telovadijo, kaj malo ustrezajo pogojem za zdravo in kvalitetno telovadbo. Predstavniki društva končno ne iščejo lastnih koristi, temveč poskušajo nuditi članom kolikor toliko urejen sistem vadbe in rekreacije. Upajmo, da le ne povsem zaman.

B. Malovrh

Poldov memorial bo rekorden

V Kranjsko goro so že v ponedeljek prispele prvi skakalci, ki bodo v nedeljo nastopili na velikem mednarodnem tekmovanju za Poldov memorial na 90-metarski skakalnici. Med prvimi je prišel tudi dvakratni svetovni prvak Napalkov (SZ). Na letošnjem tekmovanju bodo v tej konkurenči prvič nastopili tudi skakalci ZDA, Svedske in Finske. Od svetovne elite torej ne bo na startu le predstavnikov Norveške in Japonske. Sicer pa bomo videli v nedeljo v dolini pod Poncami skoraj vse najboljše skakalce sveta, saj so posamezne zvezze prijavile za to spominsko tekmovanje svoje trenutno najboljše tekmovale. Po prijavih sodeč bo nastopilo blizu 70 skakalcev iz 14 držav, med njimi pa bo nastopilo okoli 20 naših skakalcev. To tekmovanje pa bo veljalo za srednjeevropske dežele tudi za pokal Kongsgberg, ker je odpadlo zaradi neugodnih vremenskih razmer v Grenoblu.

V soboto dopoldne bo za vse udeležence uradni trening, nedeljska prireditev pa se bo pričela ob 10. uri. Za gledalce so organizatorji poskrbeli dovolj parkirnih prostorov, čeprav je v planški dolini še dovolj snega.

J. Javornik

Ekipno prvenstvo SRS v kegljanju

Triglav zanesljivo že 17. republiški ekipni prvak

Do konca letosnjega obračuna za naslov ekipnega prvaka SRS v kegljanju nas ločita le še dve koli. Ne glede na rezultata, ki jih bo kranjski Triglav dosegel še na kegljišču Saturnusa in Maksa Perca v Ljubljani, je vprašanje pravka že rešeno. Tako bodo Triglavani letos že sedemnajsti osvojili najvišjo slovensko litoriko, ki jim tako kot po kvaliteti in izenačenosti keglačev tudi pripada.

Zanimivo je pogledati, kako so si Kranjčani že dve koli pred koncem prvenstva ta naslov prikeglačali. V prvem nastopu so na kegljišču Rudarija v Trbovljah podrali 6979 kegljev, v Hrastniku 7146, najuspešnejši so bili v Mariboru, ko so na Konstruktorju podrali kar 7981 kegljev. Nato so gostovali v Žalcu in Jesenicah. V Žalcu so prikeglačali 7565, na Jesenicah pa 7402 kegljev. Na domaćem kegljišču pa so v zadnjem nastopu podrali 7545 kegljev. Najuspešnejši keglač Triglava je bil državni reprezentant Jože Turk, ki je na omenjenih kegljiščih podral 5760 kegljev — Trbovlje 904, Hrastnik 925, Konstruktor 943, Žalec 1010, Jesenice 938 ter Kranj 1040. Kako prepričljiva je prednost

Kranjčanov, pokaže že podatek, da imajo pred drugouvrščenim Konstruktorjem kar 2973 kegljev prednosti, medtem ko pa je prednost pred zadnjeuvrščenim Fužinarjem že 4161 kegljev.

Vzrok za tako visoko kvaliteto pa je predvsem finančna pomoč občinske skupščine ter kranjskih tovarn in podjetij — Sava, Živila, Central, Kokra, Elektra in Ljubljanska banka. Leti jim bodo finančno pomagali za na-

stop v evropskem pokalu. Velik problem uprave kluba je, da imajo pri tako visoki kvaliteti igralcev težave pri sestavi osmih igralcev ekipe, oziroma šesterice za državno in evropsko prvenstvo. Tu morajo v rezervo dati po dva ali tri igralce, ki na treningih in tekmovanjih dosegajo povprečno nad 900 kegljev.

Vsi pa se intenzivno pripravljajo tudi za bližnji nastop na evropskem ekipnem pokalu, kjer računajo, da bodo osvojili tudi najvišje evropsko priznanje. Vrstni red nastopov v evropskem pokalu pa je naslednji: 5. junij — Romunija, 19. junij — Madžarska, 3. julij — Kranj ter finale 2. in 3. september — CSSR.

D. Humer

Smučarski skoki

Norčič pred vsemi

Smučarski klub Triglav je prosto nedeljo izkoristil za trening in pregledno tekmovanje svojih tekmovalcev na

Po zimskem državnem prvenstvu v plavanju

Plavalkam kup odličij

Letošnje zimsko državno prvenstvo v plavanju (19.—21. III., Zagreb) se je končalo za kranjski Triglav uspešno in ni pretirana trditve, da je bil to najkvalitetnejši nastop doslej. Devet medalj: 2 zlati, 3 srebrne, 4 bronaste ter pet četrteh in eno peto mesto, deset rekordov SRS in en mladinski rekord SFRJ je le najbolj skop prikaz za odličen nastop na sicer najkvalitetnejšem državnem prvenstvu sploh.

Zaradi pomanjkanja denarja so tudi to pot lahko odšli na tekmovanje samo tisti, ki so imeli realne možnosti za finale, t. j. med prvih šest. Ekipa Triglava je tako štela le 6 plavalk in 2 plavalca ter se s tem že v naprej odgovarala možnostim, da bi ekipno posegli po višjem mestu. Čar pa se je tudi tokrat izkazalo, da bi kompletni zlahkoto dosegli četrto mesto (razlika 1800 točk), z malo sreče pa celo tretje. Razlika do tretjeplasirane Rijeke je znašala le 6000 točk, kar bi dve moški štafeti, ki prineseta 3500 točk, in še nekaj finalistov (Grošelj, Slavec) lahko dosegli. Kakorkoli že, Triglav predstavlja v Sloveniji še vedno razred zase, saj je zbral 1000 točk več kot vseh ostalih šest slovenskih klubov skupaj.

Resnici na ljubo pa je treba dodati še eno dejstvo. Vseh 15.261 točk in peto mesto v državi je doseglo šest plavalk samih. To je po eni strani izjemni dosežek in lepo priznanje ženski ekipe za nekajletno vsakodnevno delo, po drugi strani pa vznemirljiva ugotovitev glede moške ekipe, ki kljub požrtvovalnemu delu trenerjev plavanja vsako leto na nenormalen način izgublja ustvarjeni prirastek.

Glavno breme na tekmova-

nju je vsekakor nosila PORENTA REBEKA, ki je kar 6× plavala v finalih. Pravi podvig ji je uspel tretji dan prvenstva, ko je najprej bila tretja na 200 hrbton (2:40,4), nato pa je po pičilih 12 minutah v najtežji ženski disciplini, 200 delfin, osvojila srebrno medaljo in postavila nov ml. rekord SRS (2:54,0).

Svojevrstni podvig so nopravile tri prsačice, ki so na 100 in 200 prsno pobrale vseh šest medalj. MANDELJC JUDITA je bila prva na 100 (ml. rek., članski rek. SRS, ml. rek. SFRJ — 1:20,7), ŠVARC LIDIJA je bila prva na 200 (2:55,0 — članski rek. SRS), PAJNTAR BONI pa je bila obakrat tretja, vendar gre prav njej posebno priznanje, saj je v predtekmovanju dosegla na 200 čas pod 3:00,0 in se je z 2:58,6 uvrstila med redke Jugoslovance, ki jim je to uspelo, pri tem pa velja poudariti, da je v Sloveniji uspelo to doslej le Kranjčankam.

PEČJAK BREDE bi se lahko prikel vzdevek: večno četrtata, saj je trikrat za udarec roke izgubila tretje mesto, kljub temu pa se iz Zagreba vrača z novim članskim rek. na 200 mešano (2:44,0).

Dva rekorda SRS so plavalke dosegle še v Štafetah 4×100 m kralj in 4×100 m mešano.

A. K.

60-metrski skakalnici v Planici. Medtem ko so v konkurenči mladincev nastopili vsi najboljši, pa so med člani manjkali nekateri najboljši. V konkurenči je nastopil tudi bivši član Jesenice Jože Doda, ki zdaj tekmuje za nemški klub Willingen.

Vrstni red: MLADINCI — 1. Norčič 213,6 (60,5, 61,5), 2. Kobal 201,4 (57, 57), 3. Kapušin 197,4 (57, 58), 4. Grosar 188,4 (54, 57), 5. Očko 168,2 (52, 51) itd. CLANI — 1. Bokovnik 185,9 (55, 57), 2. Doda 178,2 (55, 54), 3. B. Bogataj 141,2 (42, 43), 4. Kešpre 135,2 (41, 43), 5. Rakovec 132,0 (40, 40) itd. J. J.

Judit Mandeljc — prvakinja Jugoslavije na 100 m prsno

Na bližnjem troboju mladinskih plavalnih reprezentanc Poljske, NDR in Jugoslavije, ki bo v Zagrebu, bodo nastopile tudi tri Kranjčanke: Rebeka Porenta, Judita Mandeljc in Boni Pajntar. P. D.

1 vprašanje 3 odgovori

Ze precej časa je od tega, ko delavska univerza v Radovljici ob vsaki otvoriti razstave v dvorani radovljiske graščine pripravi tudi koncert ali drugo resno prireditev. Spominjam se, da mi je sodelavka radovljiske delavske univerze Maruša Avguštin nekoč rekla: »Prebivalci Radovljice in okoliških krajev so precej zahtevni. Če ne bi pripravili tudi koncertov, bi bil obisk ob otvoritvah razstav precej manjši.« Na sobotni otvoriti razstave Franceta Boltarja se je v prepolni dvorani predstavila znamenita sovjetska pianistka Oksana Jablonskaja. Pred koncertom smo tri obiskovalce počitali, kaj menijo o obiskih razstav, koncertih in samih razstavah v dvorani radovljiske graščine.

OLGA KOČJANČIČ, učiteljica v Mošnjah: »Po moje je v Radovljici še premalo tovrstnih kulturnih prireditev, pa tudi obisk včasih ni najboljši. Čeprav nimam veliko časa, bi prav gotovo večkrat prišla, če bi bil ob otvoriti razstave takšen koncert kot danes. Sicer pa mi je še prav posebno všeč slikarstvo. Avtor teh akvarelov je bil moj profesor in me je razstava zato še bolj zanimala. Drugače pa menim, da je zamisel delavske univerze, ki je združila otvoritev razstave s kulturnimi prireditvami, zelo dobra. Škoda je le, da med obiskovalci ni več mladine.«

STANE DREMELJ, kipar iz Radovljice: »Ni še tako dolgo, ko sem se preselil v Radovljico, kjer prav sedaj pripravljam svoj atelje. Mislim, da je dvorana radovljiske graščine za tovrstne prireditve premajhna. Najbrž bi

na otvoritve in koncerte prišlo več obiskovalcev, če bi bil prostor večji. Moti me namreč, ker si na otvoriti razstave ne morem temeljiteje ogledati. Drugače pa je otvoriti razstave združena s koncertom zelo dobra oblika. Presenečen pa sem, da vidim na današnji otvoriti toliko mladih.«

VERA ŽELENIK, predavateljica biologije na eni ljubljanskih osemletkih: »Ker vsak petek pridev z družino v Radovljico, ne zamudim nobene razstave. Umetnost in potovanje sta namreč moj konjiček. Današnja razstava pa me je še posebej zanimala, saj je avtor moj kolega. Se posebno pa mi je v Radovljici všeč, da je otvoriti razstave združena s koncertom. Za ljubitelja umetnosti je to res pravi kulturni večer. Kaj menim o dvorani? Mislim, da je ravno pravščina. Sicer pa smo lahko veseli, da jo sploh imamo. Pa tudi to sem opazila, da se mladi in starejši prebivalci Radovljice vse bolj zanimajo za razstave in druge kulturne prireditve.«

A. Zalar

BLAŽINA ALEKSANDER je doma iz Izole, star pa je 45 let. Po poklicu je tehnik. Je član akademskega planinskega društva. Gorski reševalce je od leta 1949. Za seboj ima že okoli 150 vzponov doma in v Centralnih Alpah. Bil je v prvi jugoslovanski alpinistični odpravi v Kordiljerih leta 1964 ter v Pamirju tri leta kasneje.

EKAR FRONCI je član planinskega društva v Kranju. Po poklicu je tehnik, star je 29 let. Gorski reševalce je že devet let. Je gorski vodnik in smučarski vaditelj. Za seboj ima do sedaj 120 vzponov doma in v Centralnih Alpah. Leta 1963 je bil v jugoslovanski ekspediciji na Kavkaz, štiri leta kasneje pa v Pamirju.

JAMNIK ing. TOMAZ je član planinskega društva v Kranju. Po poklicu je tehnik, star je 33 let, po poklicu pa je elektro inženir. Gorski reševalce je štiri leta. Je smučarski vaditelj. Za seboj ima 80 vzponov doma in v Centralnih Alpah.

Ugodnosti za šoferje avtobusov

Kadrovska komisija turističnega in prevoziškega podjetja Transturist v Škofji Loki je sprejela sklep, da vsem interesentom omogoči pridobitev kvalifikacije za šoferja D kategorije. Stroške prevzame podjetje, če se bodo

šoferji po končanem šolanju zaposlili pri Transturistu v sektorju potniškega prometa. Šoferji avtobusov imajo tudi prednost pri posojilih za nakup stanovanj ali gradnjo lastnih stanovanjskih hiš.

— lb

Končan kongres filmskih delavcev

V Kranju se je v nedeljo, 21. marca končalo dvodnevno zasedanje 7. kongresa zveze filmskih delavcev Jugoslavije. Razprava se je ukala v glavnem okoli referata dosedanja-

ga predsednika zveze režisera Aleksandra Petrovića, v katerem je ostro kritiziral nekatere slabe lastnosti jugoslovanske kinematografije. Razprava se je ukala v glavnem okoli referata dosedanja

Velik odziv za odvzem krvi

Komisija za prostovoljno krvodajalstvo pri krajevni organizaciji RK v Cerknici je v teh dneh izvedla akcijo med prebivalci "za oddajo krvi. Odziv je bil zelo dober,

saj se je za prvo akcijo, ki je bila 22. marca, prijavilo kar 216 prostovoljnih krvidajalcev. Za drugo akcijo, ki bo 3. aprila, pa 80 občanov.

— an

● Upravni odbor planinskega društva Kranj je na seji v ponedeljek odobril iz svojih sredstev 10.000 din kot prispevki za opremo alpinistične odprave, ki bo pod vodstvom nekdanjega predsednika društva dr. Iva Valliča odpotovala čez mesec dni na Hindukuš. Dogovorili so se tudi o prodaji razglednic in o drugih oblikah pomoči tež odpravi.

K. M.

Gorenjska alpinistična odprava
v Hindukuš

ISTOR-O-NAL